

Ministerul Lucrărilor Publice,
Dezvoltării și Administrației

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2014-2020

GHIDUL SOLICITANTULUI - CONDIȚII SPECIFICE DE ACCESARE A FONDURILOR ÎN CADRUL APELURILOR DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI, POR/2019/9/9.1/1/BI ȘI POR/2019/9/9.1/1/ÎNȚEPRINDERI, AXA PRIORITARA 9 - SPRIJINIREA REGENERĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE A COMUNITĂȚILOR DEFAVORIZATE DIN MEDIUL URBAN, PRIORITATEA DE INVESTITII 9.1 - DEZVOLTARE LOCALĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII (DLRC)

Acest ghid se adresează beneficiarilor eligibili în cadrul Axei prioritare 9, Prioritatea de investiții 9.1, pentru PROIECTELE aferente Strategiilor de Dezvoltare Locala selectate la finanțare în cadrul Programului Operațional Capital Uman - POCU- 2014-2020

Pentru trei apeluri de proiecte
2020

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

PREAMBUL

Acest document reprezintă un îndrumar pentru APELURILE DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI, POR/2019/9/9.1/1/BI și POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi¹, AXA PRIORITARĂ 9: ***Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban*** în cadrul Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020, Prioritatea de Investiții 9.1 - DEZVOLTARE LOCALĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII (DLRC).

Prezentul ghid specific constituie documentul în baza căruia se completează/lansează în MYSMIS apelurile de proiecte anterior menționate. Acesta prevalează asupra informațiilor extrase și incluse în MYSMIS.

Acest ghid se adresează beneficiarilor eligibili în cadrul Axei prioritare 9, Prioritatea de investiții 9.1, pentru PROIECTELE aferente Strategiilor de Dezvoltare Locală² selectate la finanțare în cadrul Programului Operațional Capital Uman -POCU- 2014-2020 - în nr. de 37 conform listei publicate pe site-ul MFE, respectiv <http://www.fonduri-ue.ro/presa/noutati-am-oi/details/6/393/rezultatul-final-al-procesului-de-evaluare-%C8%99i-selec%C8%9Bie-a-strategiilor-de-dezvoltare-local%C4%83-destinate-comunit%C4%83%C8%9Bilor-marginalizate-urbane>

Aspectele cuprinse în acest document ce derivă din Programul Operațional Regional 2014-2020, din documentul cu titlul *Orientări pentru Grupurile de Acțiune Locală privind implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală (la nivelul orașelor cu peste 20.000 locuitori) - etapa III- aprobat prin ordinul comun MFE nr. 559/29.03.2019 și MDRAP nr. 1520/10.04.2019* și modul său de implementare, vor fi interpretate exclusiv de către Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (succesor în drepturi și obligații al Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice), cu respectarea legislației în vigoare și folosind metoda de interpretare sistematică.

IMPORTANT

Vă recomandăm ca înainte de a începe completarea cererii de finanțare pentru APELURILE DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI, POR/2019/9/9.1/1/BI și POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi, AXA PRIORITARĂ 9: ***Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban***, PI 9.1- DLRC, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document, precum și toate prevederile Ghidul solicitantului -*Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020*, denumit și Ghidul General (inclusiv notele de subsol).

Menționăm că pentru implementarea Axei Prioritare 9, prin derogare de la prevederile Ghidului General pentru POR 2014-2020, există o singură etapă de verificare a proiectelor depuse în cadrul prezentelor apeluri de proiecte, care se va realiza la nivelul Organismului Intermediar din regiunea în care a fost depusă cererea de finanțare.

¹ Se adresează doar regiunilor mai puțin dezvoltate. Regiunea București-Ilfov nu este eligibilă deoarece Strategiile de Dezvoltare Locală (SDL-uri) selectate la finanțare din regiunea București Ilfov nu includ intervenții POR din cadrul PI 9.1 pentru întreprinderi de economie socială de inserție.

² Lista SDL-urilor selectate pentru finanțare se găsește la <http://www.fonduri-ue.ro/presa/noutati-am-oi/details/6/393/rezultatul-final-al-procesului-de-evaluare-%C8%99i-selec%C8%9Bie-a-strategiilor-de-dezvoltare-local%C4%83-destinate-comunit%C4%83%C8%9Bilor-marginalizate-urbane>

Vă recomandăm ca până la data limită de depunere a cererilor de finanțare, să consultați periodic pagina de internet www.inforegio.ro, pentru a urmări eventualele modificări ale condițiilor generale și/sau specifice, precum și alte comunicări / clarificări pentru accesarea fondurilor în cadrul POR 2014-2020.

Pentru a facilita procesul de completare și transmitere a cererilor de finanțare, la sediul Agențiilor pentru Dezvoltare Regională (ADR)³ funcționează un birou de informare, unde solicitanții pot fi asistați, în mod gratuit, în clarificarea unor aspecte legate de completarea și pregătirea cererii de finanțare. Întrebările relevante și răspunsurile corespunzătoare sunt publicate periodic pe pagina de internet a Agențiilor pentru Dezvoltare Regională (ADR), la secțiunea dedicată POR 2014-2020.

³ În cadrul fiecărei Agenții pentru Dezvoltare Regională funcționează câte un Organism Intermediar căruia i s-au delegat atribuții cu privire la implementarea POR 2014-2020.

CUPRINS

1	INFORMAȚII DESPRE AXA PRIORITARA ȘI PRIORITATEA DE INVESTITII	5
1.1	Axa prioritară - 9 - Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban.....	5
1.2	Care este obiectivul specific al axei prioritare/priorității de investiții?	5
1.3	Care sunt regiunile în cadrul cărora se pot solicita finanțări în cadrul axei prioritare 9/prioritatea de investiții 9.1?	5
1.4	Care sunt acțiunile sprijinite în cadrul axei prioritare/priorității de investiții?	6
1.5	Indicatori prioritate de investiții	6
1.6	Indicatori de proiect	7
1.7	Rata de cofinanțare acordată în cadrul apelurilor de proiecte	7
2	INFORMAȚII APELURI DE PROIECTE	7
2.1	Ce tip de apeluri de proiecte se lansează?.....	7
2.2	Care este perioada în care pot fi depuse proiectele?	8
2.3	Unde se depun proiectele și care este modalitatea de depunere?	9
2.4	Care este valoarea minimă eligibilă a unui proiect și maximă eligibilă a unui pachet de proiecte? .	9
2.5	Care este alocarea apelurilor de proiecte?	10
2.6	Cine poate solicita finanțarea în cadrul prezentelor apeluri de proiecte?	10
2.7	Care este specificul proiectelor ce pot fi depuse în cadrul prezentelor apeluri de proiecte?	11
3	AJUTOR DE STAT/ DE MINIMIS/PROIECTE GENERATOARE DE VENITURI NETE	12
4	CRITERII DE ELIGIBILITATE / VERIFICARE	15
4.1	Eligibilitatea solicitanților și a partenerilor (dacă este cazul)	16
4.2	Criterii de verificare a proiectului	22
4.3	Eligibilitatea cheltuielilor	31
5	COMPLETAREA CERERILOR DE FINANȚARE	40
5.1	Limba utilizată în completarea cererii de finanțare	40
	Limba utilizată în completarea cererii de finanțare este limba română. Completarea și justificarea bugetului cererii de finanțare.	40
5.2	Echipa de implementare a proiectului.....	40
5.3	Anexele la cererea de finanțare	41
5.3.1	Anexele la depunerea cererii de finanțare	41
5.3.2	Anexele obligatorii la momentul contractării cererii de finanțare	46
5.5	Semnarea cererii de finanțare și a documentelor.....	49
6	VERIFICAREA ȘI CONTRACTAREA PROIECTELOR	50
6.1	Renunțarea la cererea de finanțare și restituirea documentației	51
6.2	Contestații	51
6.3	Etapă precontractuală	51
6.4	Contractarea proiectelor. Clauze contractuale generale, aspecte financiare, monitorizarea realizării activităților proiectului, modificarea contractului de finanțare	51
6.5	Etapă de implementare	52
7	MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI.....	52
8	ANEXE.....	52

1 INFORMAȚII DESPRE AXA PRIORITARA ȘI PRIORITATEA DE INVESTITII

1.1 Axa prioritară - 9 - Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

Prioritate de investiții 9.1	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității
------------------------------	---

1.2 Care este obiectivul specific al axei prioritare/priorității de investiții?

Obiectiv Specific OS 9.1	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate
--------------------------	--

1.3 Care sunt regiunile în cadrul cărora se pot solicita finanțări în cadrul axei prioritare 9/prioritatea de investiții 9.1?

Această prioritate de investiție se adresează tuturor celor 8 regiuni de dezvoltare ale României (Nord Est, Sud Est, Sud-Muntenia, Sud Vest Oltenia, Vest, Nord Vest, Centru și București Ilfov), fiind plasată sub responsabilitatea grupurilor de acțiune locală (GAL) și realizată prin strategii de dezvoltare locală (SDL) cu caracter integrat și multisectorial, elaborate de către GAL-uri.

Această prioritate de investiție se adresează orașelor/municipiilor/mediul urban cu peste 20.000 locuitori și este orientată către acele orașe în care sunt identificate zone marginalizate, adică zone cu populație aflată în risc de sărăcie și excluziune socială, astfel încât prin Strategiile de Dezvoltare Locală dedicate acestor zone să se implementeze măsuri care să diminueze acțiunea factorilor ce generează sărăcie și excluziune socială. Zonele urbane marginalizate se întâlnesc în toate regiunile de dezvoltare ale României, inclusiv în regiunea mai dezvoltată, respectiv București-Ilfov. Astfel, investițiile realizate prin intermediul DLRC vor răspunde nevoilor comunităților urbane marginalizate de la nivelul tuturor regiunilor României, respectiv nevoilor care țin de asigurarea accesului nediscriminatoriu la:

- condiții decente de locuire;
- servicii medico-sociale de calitate;
- un învățământ de calitate;
- ocuparea forței de muncă;
- utilități de bază;
- servicii social-cultural-recreaționale, sportive etc.;
- un mediu de viață /înconjurător (peisaj urban) civilizat etc.

POR va finanța investițiile în infrastructurile specifice ce fac posibil accesul la toate aceste tipuri de servicii.

Rezultatele vor fi atinse printr-o abordare integrată și participativă, prin promovarea unor măsuri care vizează cauzele specifice ale fenomenului sărăciei și excluziunii sociale a persoanelor și comunităților.

Rezultatul așteptat constă în reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate.

APELURILE DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI, POR/2019/9/9.1/1/BI și POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi (doar pentru cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate)⁴ se adresează beneficiarilor de proiecte din cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală (SDL) selectate la nivel național, de către Comitetul Comun de Selecție. Lista SDL-urilor selectate pentru finanțare poate fi regăsită la următoarea adresă:

<http://www.fonduri-ue.ro/presa/noutati-am-oi/details/6/393/rezultatul-final-al-procesului-de-evaluare-%C8%99i-selec%C8%9Bie-a-strategiilor-de-dezvoltare-local%C4%83-destinate-comunit%C4%83%C8%9Bilor-marginalizate-urbane>

SDL-urile selectate pentru finanțare vor beneficia de finanțare atât în cadrul Axei prioritare 9 a POR (pentru investiții "hard", în infrastructură), cât și în cadrul axei prioritare 5 din POCU (pentru investiții "soft", în servicii, formare etc.).

Prevederile ITI Delta Dunării și SUERD nu se aplică prezentului ghid specific.

1.4 Care sunt acțiunile sprijinite în cadrul axei prioritare/priorității de investiții?

În conformitate cu prevederile POR 2014-2020, intervențiile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiții pot include diverse tipuri de investiții, în funcție de nevoile specifice identificate la nivel local în cadrul SDL elaborate de către Grupurile de Acțiune Locală și se referă la :

- investițiile în infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale
- investiții în infrastructura de sănătate, servicii sociale - construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ dotarea centrelor comunitare integrate medico-sociale;
- investiții în infrastructura de educație - construire /reabilitare/modernizare/dotarea de unități de învățământ preuniversitar (creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale etc.);
- investiții în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate respectiv:
 - construcția/reabilitarea/modernizarea dotarea clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport etc.;
 - crearea/reabilitarea/modernizarea/ dotarea spațiilor publice urbane (străzi nemodernizate, inclusiv reabilitarea/modernizarea utilităților publice, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale, etc.)
- construirea/ dotarea cu echipamente a infrastructurii întreprinderilor de economie socială de inserție.

NOTĂ:

1. Sprijinul FEDR pentru utilități publice și infrastructură rutieră (străzi urbane) nu poate depăși 30% din valoarea totală FEDR a pachetului integrat de proiecte aferent unei SDL.

1.5 Indicatori prioritate de investiții

Indicatorul de rezultat specific, conform Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020:

Populația aflată în risc de sărăcie și excluziune socială din zonele marginalizate urbane (1S45)- se va avea în vedere scăderea numărului acestei populații (nr. de persoane)*

*Acest indicator nu se raportează de către beneficiar.

⁴ SDL-urile selectate la finanțare din regiunea București Ilfov nu includ intervenții POR pentru întreprinderi de economie socială de inserție.

Indicatori de realizare, conform POR 2014-2020:

- Persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală (nr. de persoane) - 1546
- Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane (m²) - CO 38
- Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane (m²) -CO39*

*definitie standard a indicatorului conform Regulamentului CE 1301/2013 (în cazul PI 9.1, indicatorul se referă doar la clădiri publice - a se vedea Anexa - Descrierea indicatorilor, la prezentul ghid)

1.6 Indicatori de proiect

Indicatorii de proiect care fac obiectul monitorizării implementării și performanței investiției propuse prin proiect se referă la:

- Persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală (nr. de persoane)
- Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane (m²)
- Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane (m²) *

*definitie standard a indicatorului conform Regulamentului CE 1301/2013 (în cazul PI 9.1, indicatorul se referă doar la clădiri publice - a se vedea Anexa - Descrierea indicatorilor, la prezentul ghid)

1.7 Rata de cofinanțare acordată în cadrul apelurilor de proiecte

În cadrul APELULUI DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI, pentru regiunile mai puțin dezvoltate, rata de cofinanțare (finanțarea maximă nerambursabilă ce poate fi acordată pentru un proiect) este de 98% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile, din care 95% contribuția din partea Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) și 3% contribuția Bugetului de stat.

În cadrul APELULUI DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/BI, pentru regiunea mai dezvoltată, rata de cofinanțare (finanțarea maximă nerambursabilă ce poate fi acordată pentru un proiect) este de 98% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile, din care 90% contribuția FEDR și 8% contribuția Bugetului de stat.

Pentru ambele apeluri de proiecte de mai sus, beneficiarul are obligația asigurării unei contribuții de minim 2% din valoarea cheltuielilor eligibile, precum și să asigure costurile ne-eligibile și conexe ale proiectului.

În cadrul APELULUI DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi destinat întreprinderilor de economie socială de inserție, contribuția proprie a solicitantului de finanțare este 0%, rata de cofinanțare (finanțarea maximă nerambursabilă ce poate fi acordată pentru un proiect, cu respectarea plafonului de minimis) este de 100% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile.

2 INFORMAȚII APELURI DE PROIECTE**2.1 Ce tip de apeluri de proiecte se lansează?**

În conformitate cu prevederile - Ordinului comun MFE nr. 559/29.03.2019 și MDRAP nr. 1520/10.04.2019 prin care s-au aprobat ORIENTĂRILE PENTRU GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE LOCALĂ LA NIVELUL ORAȘELOR CU PESTE 20.000 LOCUITORI Etapa a III-a a mecanismului DLRC, publicat și pe site-ul www.fonduri-ue.ro, GAL-urile ale căror SDL-uri au fost selectate pentru finanțare vor lansa apeluri de fișe de proiecte de infrastructură (finanțabile din FEDR prin Programul Operațional Regional 2014-2020) și apeluri de fișe proiecte de servicii (finanțabile din FSE prin Programul

Operațional Capital Uman 2014-2020) pentru intervențiile incluse în cadrul SDL-urilor selectate pentru finanțare.

Propunerile/fisele de proiecte sunt selectate de GAL-uri printr-o procedură transparentă și echitabilă, cu respectarea prevederilor documentului ORIENTĂRIILE PENTRU GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE LOCALĂ LA NIVELUL ORAȘELOR CU PESTE 20.000 LOCUITORI Etapa a III-a a mecanismului DLRC.

NOTA: În ceea ce privește fișele de proiecte de infrastructură, acestea vor fi selectate de către GAL, în cadrul apelurilor specifice, propunerile de proiecte câștigătoare fiind ulterior dezvoltate în proiecte mature ce vor fi verificate la nivelul AMPOR și încărcate în sistemul MY SMIS.

Lista de fise de proiecte selectate de GAL trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să se încadreze în bugetul alocat proiectelor FEDR, conform bugetului Strategiei de Dezvoltare Locală.
- valoarea FEDR a proiectelor pentru utilități publice și infrastructură rutieră (străzi urbane) nu poate depăși 30% din valoarea totală FEDR a pachetului integrat de proiecte aferent unei SDL.
- intervențiile POR vor viza cel puțin două din tipurile de acțiuni finanțabile prin POR 2014-2020 (de exemplu, un proiect în infrastructura de locuire și un proiect de reabilitare/modernizare a unui centru comunitar integrat medico-social).

Numai proiectele selectate în cadrul SDL-urilor selectate pentru finanțare vor fi depuse în cadrul celor trei apeluri naționale de proiecte lansate de AMPOR prin MYSMIS pentru AXA PRIORITARĂ 9: *Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban, Prioritatea de investiții 9.1 - DLRC* prin prezentul ghid, respectiv:

1. apelul de proiecte pentru regiuni mai puțin dezvoltate cu nr. POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI,
2. apelul de proiecte pentru regiunea mai dezvoltată POR/2019/9/9.1/1/BI,
3. apelul de proiecte POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi destinat întreprinderilor de economie socială de inserție.

Cele trei apeluri de proiecte se adresează beneficiarilor ale căror proiecte au fost selectate în cadrul STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE LOCALA selectate pentru finanțare, care se regăsește la:

<http://www.fonduri-ue.ro/presa/noutati-am-oi/details/6/393/rezultatul-final-al-procesului-de-evaluare-%C8%99i-selec%C8%9Bie-a-strategiilor-de-dezvoltare-local%C4%83-destinate-comunit%C4%83%C8%9Bilor-marginalizate-urbane>

Astfel, proiectele vor fi depuse în cadrul celor trei apeluri doar în perioada menționată în cadrul subsecțiunii 2.2 la prezentul document, având la bază **principiul necompetitiv** al proiectelor depuse, cu condiția îndeplinirii criteriilor de verificare a cererii de finanțare (proiectului), așa cum sunt menționate în prezentul ghid (Anexa 2- *Grila de verificare a proiectului*).

Modalitatea de depunere a proiectelor are la bază prevederile *Ghidului solicitantului -Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020 privind depunerea prin MYMSIS*, precum și prevederile prezentului document, denumit în continuare Ghid Specific. Cele două documente se completează sistematic în ceea ce privește informațiile necesare pentru depunerea cererilor de finanțare. În caz de prevederi interpretabile prevalează prevederile prezentului document.

2.2 Care este perioada în care pot fi depuse proiectele?

Pentru APELURILE DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI și POR/2019/9/9.1/1/BI:

Data lansării cererii de proiecte: 22.10.2019;

Data și ora de începere a depunerii de proiecte: 23.10.2019, ora 10.00;

Data și ora de închidere a depunerii de proiecte: **31.12.2021, ora 10.00.**

Pentru APELUL DE PROIECTE POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi aferent schemei de minimis pentru întreprinderile de economie socială de inserție:

Data lansării cererii de proiecte: 22.10.2019;

Data și ora de începere a depunerii de proiecte: 23.10.2019, ora 10.00;

Data și ora de închidere a depunerii de proiecte: **1.06.2020, ora 17.00.**

Termenul limită de contractare pentru schema de minimis din cadrul acestui ghid este de **31.12.2020.**

2.3 Unde se depun proiectele si care este modalitatea de depunere?

Cererile de finanțare se vor depune prin aplicația electronică MYSMIS în cadrul celor trei apeluri. Pentru a verifica disponibilitatea aplicației MySMIS la data lansării cererii de proiecte vă rugăm să accesați site-ul www.inforegio.ro.

2.4 Care este valoarea minimă eligibilă a unui proiect și maximă eligibilă a unui pachet de proiecte?

- Pentru apelurile POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI și POR/2019/9/9.1/1/BI
La nivel de **proiect**, valoarea minimă aferentă cheltuielilor eligibile este de 30 000 euro⁵.

- Pentru apelul POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi (doar regiunile mai puțin dezvoltate)
La nivel de proiect, valoarea minimă aferentă cheltuielilor eligibile este de 20 000 euro.

La nivel de **strategie**, valoarea totală maximă eligibilă (a **pachetului de proiecte de infrastructură** (aferent fiecărei strategii de dezvoltare locală) va fi de:

4.900.000 euro, în conformitate cu bugetul maxim FEDR și cofinanțare națională (contribuția de la bugetul de stat și cofinanțare proprie), așa cum a fost aprobat prin SDL selectată pentru finanțare, în cadrul bugetului SDL.

Cursul valutar care se utilizează pentru calculul respectivelor valori este cursul InfoEuro din luna lansării apelului de proiecte, respectiv, luna octombrie 2019, respectiv 1 EUR = 4,7515 RON. Acest curs se va utiliza pe parcursul întregului proces de verificare și contractare.

Pentru proiectele ce includ investiții finanțabile prin ajutor de minimis, valoarea maximă a finanțării nerambursabile ce poate fi acordată unei întreprinderi unice, din fonduri publice, se calculează luând în calcul o perioadă de 3 ani fiscali consecutivi (ultimii 2 ani fiscali înainte de data depunerii cererii de finanțare și anul curent depunerii cererii de finanțare) este de **200.000 de euro**, echivalent în lei, la cursul de schimb InforEuro valabil la data acordării ajutorului (semnării contractului de finanțare). **Aceste ajutoare de minimis nu pot fi utilizate pentru achiziționarea de vehicule pentru transport rutier de mărfuri.**

Estimarea solicitanților cu privire la valoarea finanțării nerambursabile solicitate trebuie să ia în considerare posibilele fluctuații de curs valutar la momentul acordării ajutorului de minimis, respectiv la momentul încheierii contractului de finanțare. Astfel, indiferent de fluctuațiile valutare ale cursului de schimb, între cele două momente sau la momentele respective, valoarea nerambursabilă solicitată nu trebuie să depășească valorile maxime eligibile mai sus menționate, în caz contrar proiectul va fi respins, neputându-se solicita ajustarea respectivelor valori pentru încadrarea în limitele mai sus menționate.

⁵ Prin derogare de la Ghidul general .

2.5 Care este alocarea apelurilor de proiecte?

Alocarea pentru apelul de proiecte aferent regiunilor mai puțin dezvoltate, cu nr. POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI are o alocare de 67,15 milioane euro, FEDR și buget de stat (BS), din care 65,09 milioane euro contribuție FEDR și 2,06 milioane euro contribuție BS.

Alocarea pentru apelul de proiecte aferent regiunii mai dezvoltate, cu nr. POR/2019/9/9.1/1/BI are o alocare de 8,84 milioane euro, FEDR și buget de stat (BS), din care 8,12 milioane euro contribuție FEDR și 0,72 milioane euro contribuție BS.

Alocarea pentru apelul de proiecte aferent întreprinderilor de economie socială de inserție, cu nr. POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi are o alocare de 5,80 milioane euro, FEDR și buget de stat (BS), din care 5,50 milioane euro contribuție FEDR și 0,30 milioane euro contribuție BS.

Alocările pe apeluri nu includ și rezerva de performanță.

2.6 Cine poate solicita finanțarea în cadrul prezentelor apeluri de proiecte?

Datele din prezenta subsecțiune se completează cu cele din secțiunea 4 a prezentului document.

În conformitate prevederile POR 2014-2020 și cu *Orientările pentru GAL-uri privind implementarea SDL-urilor la nivelul orașelor cu peste 20.000 locuitori*, publicat pe site-ul www.inforegio.ro, solicitanții de finanțare sunt :

1. **Unități Administrativ Teritoriale** Oraș/Municipiu/sectoarele municipiului București- ca membre în Grupul de Acțiune Locală din cadrul Listei SDL-urilor selectate la finanțare
2. **Parteneriate** între UAT Oraș/Municipiu/ sectoarele municipiului București - membru în Grupul de Acțiune Locală din cadrul Listei SDL-urilor selectate la finanțare și lider de parteneriat - și furnizori publici și privați de servicii sociale - acreditați conform legislației în vigoare, cu o vechime în domeniu de cel puțin un an, înainte de depunerea proiectului - pentru acele investiții în care se vor furniza servicii sociale (obligatoriu în cazul centrelor comunitare integrate - CCI medico-sociale)
3. **Furnizori publici și privați de servicii sociale** acreditați conform legislației în vigoare, cu o vechime de cel puțin un an, înainte de depunerea proiectului, cu competențe în furnizare de servicii sociale, comunitare, desfasurare de activități recreativ-educative, culturale, agrement și sport

În conformitate cu prevederile Legii nr. 292/2011 a asistenței sociale,

Furnizorii publici de servicii sociale sunt:

- a. *structurile specializate din cadrul/subordinea autorităților administrației publice locale și autoritățile executive din unitățile administrativ-teritoriale organizate la nivel de sector, oraș, municipiu și județ;*
- b. *unitățile sanitare, unitățile de învățământ și alte instituții publice locale nivel de sector, oraș, municipiu și județ care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate.*

Furnizori privați de servicii sociale pot fi (potrivit prezentului ghid):

- a. *asociații și fundații constituite în conformitate cu legislația în vigoare (de ex.Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare), inclusiv filiale și sucursale ale asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare în România*
- b. *unități de cult/ structuri ale cultelor aparținând cultelor religioase recunoscute în România conform anexei la Legea nr. 489 din 28 decembrie 2006 (**republicată**) privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*), și constituite conform statutului de organizare și funcționare al cultului respectiv.*

Statutele de organizare și funcționare ale cultelor recunoscute în România se pot accesa pornind de la următoarea adresă: <http://www.culte.gov.ro/biserici-culte>, pentru fiecare cult în parte, la secțiunea documente atașate.

4. Întreprinderi de economie socială de inserție, persoane juridice atestate conform Legii nr. 219/2015 privind economia socială și Hotărârii Guvernului Nr. 585/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 219/2015 privind economia socială. Aceste entități pot depune proiecte în cadrul apelului dedicat, respectiv POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi, în cadrul schemei de ajutor de minimis aprobată prin *Ordinul MDRAP 2587/2019 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020.*

NOTĂ:

Pentru a fi întreprindere de economie socială de inserție, o persoană juridică de drept privat trebuie să aibă atestat de întreprindere socială și marcă socială de la agenția județeană pentru ocuparea forței de muncă.

Ajutorul de minimis se poate acorda numai unei întreprinderi unice, a se vedea prevederile secțiunii 3.

2.7 Care este specificul proiectelor ce pot fi depuse în cadrul prezentelor apeluri de proiecte?

Numai proiectele aferente Listei SDL-urile deja selectate pentru finanțare se vor depune în MYSMIS, în funcție de categoria de solicitant și regiunea de dezvoltare regională unde se implementează proiectul, în cadrul celor trei apeluri lansate în MYSMIS:

1. Apel de proiecte nr. POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI (nu se adresează întreprinderilor de economie socială de inserție),
2. Apel de proiecte nr. POR/2019/9/9.1/1/BI (nu se adresează întreprinderilor de economie socială de inserție),
3. Apel de proiecte nr. POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi (se adresează numai întreprinderilor de economie socială de inserție), cu aplicarea prevederilor din cadrul Ordinului MDRAP 2587/2019 *privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020.*

Intervențiile din cadrul priorității de investiții 9.1 vor fi aplicate în mod integrat, dezvoltarea infrastructurii fiind susținută de măsuri de creștere a capacității umane prin dezvoltarea de măsuri de tip FSE, conform Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL-urilor selectate pentru finanțare.

Intervențiile susținute în cadrul acestei priorități vor beneficia de sprijin din POR 2014-2020 (Axa 9 - Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban, Prioritatea de investiții 9.1 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității -DLRC) și din POCU 2014-2020 (AP 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității).

Sprijinul pentru infrastructură pentru comunitățile care utilizează instrumentul - DLRC (în engleza, CLLD) va fi acordat în cazul zonelor urbane - cu o populație de peste 20.000 locuitori. Grupurile - țintă vizate în contextul acestui obiectiv specific vor fi, în mod similar abordării POCU, cu prioritate: persoane expuse riscului de sărăcie (femeile, tinerii, persoanele din familii cu venituri reduse, persoanele fără adăpost, persoanele vârstnice și persoanele cu dizabilități aflate în situații de dependență sau în risc de excludere socială, copii aflați în situații de risc etc.), precum și persoanele care suferă de forme de dependență (alcool, substanțe interzise etc), victimele violenței domestice, ale traficului de ființe umane și persoanele private de libertate și aflate în perioada de probațiune, precum și persoanele defavorizate aparținând etniei rome.

Comunitatea marginalizată se referă la populația în risc de sărăcie sau excluziune socială din una sau mai multe zone urbane marginalizate (ZUM) care, împreună cu zona urbană funcțională din care acestea fac parte, constituie teritoriul SDL, respectiv teritoriul vizat de intervențiile DLRC.

Prin zona urbană funcțională aferentă se înțelege zona existentă în jurul/ în proximitatea ZUM vizate de SDL, având un caracter unitar și funcțional, din punct de vedere social, economic, demografic, cultural etc.

Proiectele se vor implementa pe teritoriul SDL, în zonele urbane marginalizate și/sau zona urbană funcțională, așa cum au fost identificate în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală selectate pentru finanțare.

În funcție de nevoile locale identificate, investițiile de tip FEDR menționate mai sus vor fi implementate în mod complementar și integrat cu investițiile de tip FSE dedicate populației zonei urbane marginalizate, măsuri de incluziune socială, formare profesională etc.

Acțiunile care se finanțează prin Axa Prioritară 5 din POCU 2014-2020 (OS 5.1) cuprind măsuri integrate destinate comunității marginalizate vizate de SDL, în următoarele domenii:

- **educație** - creșterea accesului și participării la educația timpurie/învățământ primar și secundar, inclusiv a doua șansă și reducerea părăsirii timpurii a școlii;
- **ocupare** - sprijin pentru accesul și/sau participarea pe piața muncii prin consiliere, orientare, formare profesională, evaluarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal, subvenționarea angajatorilor, participarea la programe de ucenicie și stagii, susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont-propru și a economiei sociale de inserție etc;
- **dezvoltare/furnizare de servicii** (sociale/ medicale/ medico-sociale); **asistență socială**;
- **combaterea discriminării sau segregării** - campanii de informare și conștientizare/acțiuni specifice în domeniu, inclusiv implicarea activă/voluntariatul membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea.

Acțiunile care se finanțează prin Axa prioritară 5 din POCU 2014-2020 sunt cuprinse în ghidurile solicitantului aferente care se găsesc pe site-ul www.fonduri-ue.ro,

3 AJUTOR DE STAT/ DE MINIMIS/PROIECTE GENERATOARE DE VENITURI NETE

ATENȚIE! Intervențiile propuse în cadrul apelurilor de proiecte nr. POR/2019/9/9.1/1/7REGIUNI și POR/2019/9/9.1/1/BI aferente priorității de investiție 9.1 nu trebuie să intre sub incidența ajutorului de stat. Prin aceste două apeluri nu sunt finanțate proiecte care intră sub incidența ajutorului de stat.

În conformitate cu prevederile articolului 107 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), este considerat ajutor de stat incompatibil cu Piața internă a UE orice măsură de sprijin a unui Stat Membru care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- să fie acordată de către stat sau de către unitățile administrative teritoriale, din resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ-teritoriale, ori de alte organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale indiferent de formă;
- să fie selectivă;
- să asigure un avantaj agentului economic;
- să distorsioneze ori să amenințe să distorsioneze concurența sau să afecteze comerțul dintre statele membre ale Uniunii Europene.

Proiectele de investiții finanțate în cadrul acestei priorități de investiții, cu excepția întreprinderilor de economie socială de inserție nu sunt considerate proiecte generatoare de venituri nete.

Proiectele de investiții finanțate în cadrul acestei priorități de investiții pot fi proiecte generatoare de venit dacă se încadrează în prevederile art. 61 alin. 1 din REGULAMENTUL (UE) NR. 1303/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI, din 17 decembrie 2013, de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului: „Prezentul articol se aplică operațiunilor care generează venituri nete ulterior finalizării lor. În sensul prezentului articol, „venituri nete” înseamnă intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile din cadrul operațiunii, cum ar fi taxele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii, minus eventualele costuri de funcționare și de înlocuire a echipamentelor cu durată scurtă de viață, suportate pe parcursul perioadei corespunzătoare. Economii la costurile de funcționare generate de operațiune, **cu excepția economiilor la costurile care decurg din punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică**, se tratează drept venituri nete cu excepția cazului în care sunt compensate de o reducere egală a subvențiilor de funcționare”.

Proiectele de investiții finanțate în cadrul apelului de proiecte nr. POR/2019/9/9.1/1/Întreprinderi, doar pentru regiunile mai puțin dezvoltate, vor beneficia de ajutor de minimis, în cadrul Schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 2587/2019 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020, publicat în Monitorul Oficial nr. 779/25.09.2019.

Toate ajutoarele de minimis care se vor acorda în baza acestei scheme reprezintă finanțări nerambursabile în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 352/24.12.2013 (Regulamentul de minimis).

Regulile de acordare a ajutoarelor de minimis sunt detaliate în cadrul schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție.

Valoarea ajutorului

- Valoarea maximă a ajutorului, în regim de minimis, ce poate fi acordată unei întreprinderi unice (a se vedea mai jos), din fonduri publice, pe o perioadă de 3 ani fiscali consecutivi (ultimii 2 ani fiscali înainte de data depunerii cererii de finanțare și anul curent depunerii cererii de finanțare) este de 200.000 de euro, echivalent în lei, la cursul de schimb InforEuro valabil la data acordării ajutorului (momentul semnării contractului de finanțare).
- Dacă, pe lângă domeniul de activitate în care se realizează investiția propusă prin cererea de finanțare, întreprinderea solicitantă desfășoară activități și în alte domenii (clase CAEN), dintre care unele sunt excluse din aria de aplicare a Regulamentului de minimis și/sau a Schemei de ajutor de minimis aplicabile acestui apel, ori plafonul aplicabil acestor domenii este mai mic de 200.000 euro⁶, atunci acestei întreprinderi i se poate aplica plafonul de 200.000 euro doar dacă, de finanțarea primită, nu va beneficia în activitățile desfășurate în domeniile excluse ori căroră li se aplică un plafon mai mic. Acest aspect este inclus în Anexa - Model C - Declarația de angajament (pentru întreprinderile de economie socială de inserție), depusă odată cu cererea de finanțare.

Întreprinderea unică

- În sensul Regulamentului de minimis, întreprinderea unică reprezintă un grup de întreprinderi legate.

⁶ În cazul întreprinderilor care efectuează transport rutier de mărfuri în numele unor terți sau contra cost, plafonul este de 100.000 de euro pe o perioadă de 3 ani fiscali consecutivi. Nu se finanțează în cadrul acestui ghid întreprinderile care efectuează transport rutier de mărfuri în numele unor terți sau contra cost.

- Plafonul *de minimis* (200.000 euro) se aplică întreprinderii unice, adică grupului de întreprinderi legate (din care întreprinderea solicitantă face parte), și nu fiecărei întreprinderi în parte.
- Întreprinderea unică (grupul de întreprinderi legate) include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:
 1. o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;
 2. o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;
 3. o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;
 4. o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

Astfel, dacă întreprinderile A și B sunt legate (spre exemplu, A deține peste 50% din părțile sociale ale lui B), atunci A și B împreună vor putea beneficia de 200.000 euro (nu fiecare în parte de câte 200.000 euro).

Întreprinderile care întrețin, prin intermediul uneia sau mai multor întreprinderi, oricare dintre relațiile de mai sus, constituie, de asemenea, o întreprindere unică. Astfel, dacă întreprinderea A este legată cu întreprinderea B, iar B este, la rândul ei, legată de întreprinderea C, atunci toate cele 3 întreprinderi constituie o întreprindere unică și împreună vor putea beneficia de 200.000 euro (nu fiecare în parte de câte 200.000 euro).

- La identificarea întreprinderii unice, se vor avea în vedere doar întreprinderi legate înregistrate pe teritoriul aceluiași stat membru UE. Astfel, chiar dacă întreprinderea A (înregistrată în România) este deținută în proporție de 60% de întreprinderea B (înregistrată în afara României), cele două întreprinderi nu sunt considerate o întreprindere unică. Totuși, legătura dintre A și B trebuie luată în calcul pentru încadrarea solicitantului în categoria IMM aferentă.
- La identificarea întreprinderii unice, se vor avea în vedere doar legăturile stabilite între solicitant și alte întreprinderi - persoane juridice, respectiv orice entități care desfășoară activitate economică, înregistrate conform normelor în vigoare. Astfel, dacă întreprinderea A este deținută în proporție de 55% de o persoană fizică autorizată (PFA), atunci A și PFA formează o întreprindere unică. Legăturile stabilite prin intermediul unei persoane fizice, sau al unui grup de persoane fizice care acționează de comun acord (a se vedea Legea 346/2004 - Art. 4⁴ alin 4) trebuie luate în calcul la încadrarea solicitantului în categoria IMM-urilor. Dacă întreprinderea A (solicitant) și B sunt considerate legate prin intermediul persoanei fizice X, pentru verificarea încadrării lui A în categoria microîntreprinderilor (i.e. număr mediu de salariați până-n 9 și cifră de afaceri anuală netă sau active totale de până la 2 milioane euro), la datele întreprinderii A se vor adăuga în totalitate datele (numărul mediu de salariați, **cifra de afaceri anuală netă sau active totale**) înregistrate de B.

Cumulul ajutoarelor

- Plafonul *de minimis* (200.000 euro) se va reduce cu toate ajutoarele în regim *de minimis*, cumulate, de care a beneficiat **întreprinderea unică** pe parcursul ultimilor 2 ani fiscali înainte de data depunerii cererii de finanțare și anul curent depunerii cererii de finanțare.
Astfel, se vor cumula următoarele ajutoare *de minimis*:
 1. primite de întreprinderea solicitantă
 2. primite de toate celelalte întreprinderi cu care întreprinderea solicitantă formează întreprinderea unică (grupul de întreprinderi legate)

3. Dacă solicitantul este o întreprindere înființată ca urmare a fuzionării prin contopire a două sau mai multor întreprinderi, se vor cumula toate ajutoarele *de minimis* primite, în perioada celor 3 ani fiscali consecutivi, de fiecare din întreprinderile care au fuzionat. Același principiu se aplică în cazul unei întreprinderi care a fuzionat cu alte întreprinderi, prin absorbirea acestora.
 4. În cazul divizării unei întreprinderi, ajutorul *de minimis* primit înainte de divizare se va aloca/atribui acelei întreprinderi care a beneficiat/ beneficiază de el, aceasta fiind, în principiu, cea care a preluat activitatea (activitățile) pentru care a fost acordat ajutorul *de minimis*. Dacă această alocare nu poate fi făcută, ajutorul *de minimis* va fi atribuit în mod proporțional în funcție de valoarea capitalurilor noilor întreprinderi, la data divizării.
- Cumularea ajutoarelor primite în regim *de minimis* se face indiferent de:
 - a. Sursa ajutoarelor (e.g. buget de stat, buget local, fonduri europene)
 - b. Forma ajutoarelor (e.g. finanțare nerambursabilă, scutiri de la plata unor taxe, garanții, facilități privind creditele primite, dobânzi subvenționate, garanții bancare)
 - Solicitantul va completa și semna Declarația de eligibilitate, pe propria răspundere, în care va menționa informațiile referitoare la ajutoarele *de minimis* primite în ultimii 2 ani fiscali anteriori datei de depunere a cererii de finanțare, precum și în anul fiscal curent, până la depunerea cererii de finanțare, respectiv încheierea contractului de finanțare. Pe lângă informațiile cuprinse în această secțiune, formularul Declarației de eligibilitate conține instrucțiuni suplimentare privind completarea corectă a declarației.
 - Dacă valoarea în euro a unui ajutor *de minimis* ori modalitatea de determinare a acesteia sunt specificate în actul de acordare (e.g. contract de finanțare, acord de principiu), atunci această valoare va fi dedusă din plafonul *de minimis*. În caz contrar, pentru determinarea valorii în euro a ajutorului primit, se va utiliza rata de schimb InforEuro valabilă în luna acordării ajutorului (i.e. luna emiterii/semnării actului de acordare a ajutorului).
 - Ajutoarele *de minimis* nu se cumulează cu ajutoarele de stat acordate pentru aceleași costuri eligibile sau cu ajutoarele de stat acordate pentru aceeași măsură de finanțare prin capital de risc dacă un astfel de cumul ar depăși intensitatea sau valoarea maximă relevantă a ajutorului stabilită pentru condițiile specifice ale fiecărui caz de un regulament sau de o decizie de exceptare pe categorii adoptată de Comisie. Ajutoarele *de minimis* care nu se acordă pentru sau nu sunt legate de costuri eligibile specifice pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat acordate în temeiul unui regulament de exceptare pe categorii sau al unei decizii adoptate de Comisie.
 - În etapa de contractare, în cazul în care, după aplicarea regulilor de cumul, valoarea finanțării nerambursabile solicitate prin cererea de finanțare depășește plafonul *de minimis* specific (respectiv 200.000 euro), mentionam ca nu poate fi acordat un nou ajutor *de minimis* doar pentru acea parte din finanțarea solicitată în urma clarificarilor. În această situație, cererea de finanțare este respinsă.

Estimarea solicitanților cu privire la valoarea finanțării nerambursabile solicitate trebuie să ia în considerare posibilele fluctuații de curs valutar la momentul acordării ajutorului de minimis, respectiv la momentul încheierii contractului de finanțare. Astfel, indiferent de fluctuațiile valutare ale cursului de schimb, între cele două momente sau la momentele respective, valoarea nerambursabilă solicitată nu trebuie să depășească valorile maxime eligibile mai sus menționate, în caz contrar proiectul va fi respins, neputându-se solicita ajustarea respectivelor valori pentru încadrarea în limitele mai sus menționate.

Data acordării ajutorului de minimis

- Ajutoarele *de minimis* se consideră acordate în momentul în care dreptul legal de a beneficia de aceste ajutoare este conferit întreprinderii în temeiul legislației naționale aplicabile, indiferent de data la care ajutoarele *de minimis* se plătesc întreprinderii respective.
- În cazul POR, data acordării ajutorului este data la care intră în vigoare contractul de finanțare aferent proiectului propus prin cererea de finanțare, indiferent de momentul efectuării plăților/ rambursărilor efective.

4 CRITERII DE ELIGIBILITATE / VERIFICARE

Criteriile de verificare/ eligibilitate trebuie respectate de către solicitantul de finanțare începând cu data depunerii proiectelor în cadrul apelurilor de proiecte lansate de AMPOR, pe tot parcursul procesului de verificare și contractare, precum și pe perioada de implementare și durabilitate a **contractului de finanțare**, în condițiile stipulate de acesta.

Pentru aplicarea și obținerea finanțării în cadrul POR 2014-2020, solicitantul și proiectul trebuie să respecte toate criteriile mai jos menționate.

Proiectele care se depun în cadrul celor trei apeluri la nivel național sunt proiecte care au fost selectate în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală, cu respectarea criteriilor minime de eligibilitate și a criteriilor de priorizare recomandate în cadrul documentului ORIENTĂRIILE PENTRU GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE LOCALĂ LA NIVELUL ORAȘELOR CU PESTE 20.000 LOCUITORI.

În cadrul apelurilor la nivel național, proiectele depuse vor fi verificate în conformitate cu **Grila de verificare a proiectului - Anexa 2, atașată la prezentul Ghid.**

4.1 Eligibilitatea solicitanților și a partenerilor (dacă este cazul)

Pentru aplicarea și obținerea finanțării în cadrul apelurilor de proiecte aferente prezentului ghid, solicitantul și proiectul trebuie să respecte toate criteriile menționate în cadrul acestora pe toată perioada desfășurării procesului de verificare și contractare.

Solicitantul eligibil, în sensul prezentului ghid, reprezintă entitatea care îndeplinește cumulativ următoarele criterii enumerate și prezentate în cadrul prezentei secțiuni, aplicabile categoriilor 1-3 de solicitanți și categoria 4 de solicitanți, respectiv întreprinderile de economie socială de inserție.

Criteriile de verificare aplicabile sunt menționate în cadrul Grilei de verificare - Anexa 2- la prezentul ghid.

1. Forma de constituire a solicitantului

Categoriile de solicitanți eligibili în cadrul celor trei apeluri de proiecte la nivel național sunt:

1. Unități Administrativ Teritoriale Oraș/Municipiu/sectoarele municipiului București definite conform OUG 57/2019 privind Codul administrativ, art 5., litera k și constituite potrivit Legii 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, cu modificările și completările ulterioare- membru în Grupul de Acțiune Locală din cadrul Listei SDL-urilor selectate la finanțare;
2. Parteneriate între UAT Oraș/Municipiu/ sectoarele municipiului București - membru în Grupul de Acțiune Locală din cadrul Listei SDL-urilor selectate la finanțare și lider de parteneriat - și furnizori publici și privați de servicii sociale - acreditați conform legislației în vigoare, cu o vechime în domeniu de cel puțin un an, înainte de depunerea proiectului - pentru acele investiții în care se vor furniza servicii sociale (obligatoriu în cazul centrelor comunitare integrate - CCI medico-sociale);
3. Furnizori publici și privați de servicii sociale acreditați conform legislației în vigoare, cu o vechime de cel puțin un an, înainte de depunerea proiectului, cu competențe în furnizare de servicii sociale, comunitare, desfășurare de activități recreativ-educative, culturale, agrement și sport;
4. Întreprinderile de economie socială de inserție, în conformitate cu prevederile secțiunii 2.6 din prezentul ghid și Ordinul MDRAP nr. 2587/2019 privind *aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020.*

A. Pentru categoriile 1-3 de solicitanți:

În conformitate cu prevederile Legii 292/2011 a asistenței sociale, **art. 37**,

Furnizorii publici de servicii sociale sunt:

- a. structurile specializate din cadrul/subordinea autorităților administrației publice locale și autoritățile executive din unitățile administrativ-teritoriale organizate la nivel de sector, oraș, municipiu și județ;
- b. unitățile sanitare, unitățile de învățământ și alte instituții publice locale nivel de sector, oraș, municipiu și județ care dezvoltă, la nivel comunitar, servicii sociale integrate.

Furnizori privați de servicii sociale pot fi, potrivit prezentului ghid:

- a. asociații și fundații constituite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare (de ex., a Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, etc.), inclusiv filiale și sucursale ale asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare în România;
- b. unități de cult/ structuri ale cultelor aparținând cultelor religioase recunoscute în România conform anexei la Legea nr. 489 din 28 decembrie 2006 (**republicată**) privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*), și constituite conform statutului de organizare și funcționare al cultului respectiv. Statutele de organizare și funcționare ale cultelor recunoscute în România se pot accesa pornind de la următoarea adresă: <http://www.culte.gov.ro/biserici-culte>, pentru fiecare cult în parte, la secțiunea documente atașate.

În cazul unui parteneriat, acordul de parteneriat încheiat în scopul implementării proiectului, va fi anexat la proiect - Cererea de finanțare, însoțit de dovada selectării transparente a partenerului, precum și de documentele ce dovedesc eligibilitatea partenerului.

Entitățile de drept public vor stabili parteneriatele cu entitățile de drept privat, numai prin aplicarea unei proceduri de selecție a acestora, care respectă, cel puțin, principiile transparenței, tratamentului legal, nediscriminării și utilizării eficiente a fondurilor publice, în conformitate cu prevederile art. 29, alin 1 din O.U.G. nr. 40 din 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.

Se vor respecta în totalitate prevederile O.U.G. nr. 40 din 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, privitoare la proiectele implementate în parteneriat, precum și ale Normelor Metodologice din 2016 de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, aprobate prin H.G nr. 93 din 2016, privitoare la proiectele implementate în parteneriat.

Solicitantul de finanțare sau unul dintre parteneri este furnizor de servicii sociale acreditat în condițiile legislației naționale aplicabile în vigoare și are o vechime în domeniu de cel puțin un an de la înființare, la data depunerii cererii de finanțare.

Acreditarea ca furnizor de servicii sociale, obținută în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale și ale HG nr. 118 din 19 februarie 2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 197/2012, este obligatorie în momentul depunerii cererii de finanțare și se dovedește prin certificatul de acreditare.

Vechimea de un an de activitate se referă la momentul înființării persoanei juridice, nu la vechimea acreditării. Nu se calculează perioada suspendării de activitate.

În cazul parteneriatelor, cel puțin unul din parteneri trebuie să facă dovada acreditării ca furnizor de servicii sociale.

B. Pentru categoria 4 de solicitanți - întreprinderi de economie socială de inserție

Întreprinderile de economie socială de inserție, beneficiari ai schemei de minimis Ordinul MDRAP 2587/2019 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020, vor fi înființate și vor funcționa în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. A se vedea detalii pe <http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Munca/2016/2016-10-21-Ghid-economie-sociala.pdf>.

Întreprinderile de economie socială de inserție, solicitanți în cadrul schemei de minimis, trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

1. să facă dovada obținerii mărcii sociale prin depunerea certificatului de marcă socială în etapa de precontractare
2. să aibă sediul social și, după caz, punctul/punctele de lucru în regiunea de dezvoltare/ pe teritoriul SDL/zona funcțională a SDL în care se implementează proiectul.

2. Solicitantul și/sau reprezentantul legal, inclusiv partenerul și/sau reprezentantul său legal, dacă este cazul, NU se încadrează în niciuna din situațiile prezentate în Declarația de eligibilitate.

Pentru completarea cererii de finanțare se va utiliza modelul de declarație de eligibilitate (Anexa - Model B - Declarația de eligibilitate) aplicabil în funcție de solicitant, în care sunt detaliate situațiile în care solicitantul și/sau reprezentantul legal, inclusiv partenerul și/sau reprezentantul său legal, dacă este cazul, NU trebuie să se regăsească pentru a fi beneficiarul acestei priorități de investiții.

3. Solicitantul de finanțare deține drepturi asupra imobilului (clădire, teren, infrastructura), obiect al proiectului, de la data depunerii cererii de finanțare, precum și pe o perioadă de minim 5 ani pentru entitățile care nu se încadrează în categoria IMM și 3 ani pentru IMM-uri de la data plății finale (așa cum reiese din documentele depuse), pentru care poate fi acordat dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu legislația în vigoare.

Drepturile ce pot constitui premisa obținerii finanțării în cadrul POR 2014-2020, din perspectiva asigurării perenității investiției în conformitate cu art. 71 din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1303/2013, vor fi avute în vedere pentru proiectele care presupun realizarea de lucrări de construcție (numai cu autorizație de construire).

3.a Categoriile 1-3 de solicitanți

Pentru proiectele care includ lucrări de construcție ce se supun autorizării, solicitantul la finanțare din categoriile 1-3 de solicitanți, trebuie să demonstreze:

- a) dreptul de proprietate publică/privată
- b) dreptul de administrare a imobilului aflat în proprietate publică conform legislației în vigoare, astfel cum este reglementat în art.868 din Codul Civil
- c) dreptul de concesiune (conform OUG 54/2006, OUG57/2009 privind Codul Administrativ)

NOTA: Sunt neeligibile proiectele depuse de categoriile 1-3 de solicitanți care implică:

- exclusiv realizarea de lucrări de construcție provizorii,
- exclusiv lucrări care nu se supun autorizării (lucrări fără autorizație de construire),
- exclusiv dotări.

3.b Categoria 4 de solicitanți- întreprinderi de economie socială de inserție:

În conformitate cu prevederile Ordinului MDRAP 2587/2019 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020, art.10, la data depunerii cererii de finanțare, pe parcursul perioadei de verificare, contractare și implementare, precum și

pe perioada de minimum 3 ani, respectiv 5 ani pentru entitățile care se încadrează în categoria întreprinderilor mari, de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului, solicitantul:

a) pentru investiții care includ lucrări de construcție ce se supun autorizării, conform actelor normative în vigoare, deține unul din următoarele drepturi asupra imobilului- teren și/sau clădiri:

- dreptul de proprietate privată,
- dreptul de concesiune sau
- dreptul de suprafață;

b) pentru investiții care includ doar servicii și/sau dotări, precum și lucrări de construcție ce nu se supun autorizării, în conformitate cu actele normative în vigoare, solicitantul deține unul din următoarele drepturi asupra imobilului:

- dreptul de proprietate privată,
- dreptul de concesiune,
- dreptul de suprafață,
- dreptul de uzufruct,
- dreptul de folosință cu titlu gratuit,
- dreptul de folosință deținut în temeiul unui contract de împrumut de folosință/comodat sau al unui contract de închiriere.

Spațiul destinat implementării proiectului este, de regulă, imobilul (teren și/sau clădiri) în care activele achiziționate prin proiect, precum utilaje, linii de producție etc., sunt instalate, montate și/sau în care aceste bunuri sunt utilizate. În cazul acelor domenii de activitate ce implică utilizarea echipamentelor, utilajelor în locuri diferite, precum activitatea de construcții și altele asemenea, spațiul destinat implementării proiectului va fi considerat spațiul în care echipamentele, utilajele sunt depozitate, garate. Spațiul trebuie să fie adecvat desfășurării activității pentru care sunt achiziționate activele;

c) trebuie să demonstreze deținerea dreptului de concesiune/ suprafață/ uzufruct/ folosință cu titlu gratuit/ dreptului de folosință deținut în temeiul unui contract de împrumut de folosință/comodat sau al unui contract de închiriere, după caz.

NOTA

Imobilul este definit conform Legii nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, cu modificările și completările ulterioare.

Imobilul (teren și/sau clădiri) care face obiectul proiectului îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- ✓ să fie liber de orice sarcini sau interdicții ce afectează implementarea operațiunii
- ✓ să nu facă obiectul unor litigii având ca obiect dreptul invocat de către solicitant pentru realizarea proiectului, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești.
- ✓ să nu facă obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

Nu vor conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de verificare, acele limite ale dreptului de proprietate care nu sunt incompatibile cu realizarea activităților proiectului (de ex. servituți legale, servitutea de trecere cu piciorul, etc). Fiecare caz în parte va fi analizat la nivelul OI în cadrul etapei de verificare a proiectului. Garanțiile reale asupra imobilelor sunt considerate în accepțiunea AMPOR incompatibile cu realizarea proiectelor de investiții în cadrul POR 2014-2020.

În accepțiunea AMPOR nu este considerată sarcină oricare drept real sau de creanță, solicitat a fi dovedit conform prezentului ghid, înscris în favoarea beneficiarului sau a unui partener.

Proiectul devine neeligibil dacă intervine o hotărâre judecătorească definitivă (privind imobilul) până la finalizarea perioadei de durabilitate, care să afecteze dreptul invocat de solicitant pentru realizarea proiectului.

4. Acreditări solicitate

Furnizorii de servicii sociale vor trebui să anexeze copia acreditării, valabile la data depunerii cererii de finanțare.

Acreditarea ca furnizor de servicii sociale, obținută în conformitate cu prevederile Legii nr. 292/20 decembrie 2011, a asistenței sociale, Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale și ale HG nr. 118 din 19 februarie 2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012, este obligatorie în momentul depunerii cererii de finanțare și se dovedește prin certificatul de acreditare.

Acreditarea unuia sau mai multor servicii sociale (licențierea) în momentul depunerii cererii de finanțare este opțională și se dovedește prin licență provizorie sau licență de funcționare.

În cazul parteneriatelor, cel puțin unul din parteneri trebuie să facă dovada acreditării ca furnizor de servicii sociale.

Pentru tipurile de servicii sociale furnizate în infrastructura obiect al proiectului se va avea în vedere:

- Hotărârea de Guvern Nr. 867 din 14 octombrie 2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale.

Ordinul Ministerului Muncii și Justiției Sociale nr. 29/2019 privind aprobarea *Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale.*

5. Condiții pentru întreprinderile de economie socială de inserție

1. Domeniul de activitate în care se realizează investiția

- a.** AM finanțează investiții numai în domeniile de activitate eligibile (clase⁷ CAEN) conform Regulamentului CE 1301/2013, cu excepțiile menționate la art. 3, alineat (3) și excepțiile menționate la art. 1 din cadrul Regulamentului CE 1407/2013 (Regulamentul de minimis).
- b.** La depunerea cererii de finanțare, solicitantul trebuie să aibă deja domeniul de activitate eligibil (clasa CAEN) vizat de investiție, înscris în obiectul de activitate (conform certificatului constatator ORC), indiferent dacă acesta reprezintă activitatea principală sau secundară a întreprinderii.
În cazul unei cereri de finanțare care presupune înființarea unui sediu secundar (punct de lucru) ori activarea într-un nou domeniu de activitate (clasa CAEN) ca urmare a realizării investiției, solicitantul se va angaja (prin declarația de angajament) ca, până la finalizarea implementării proiectului, să înregistreze locul de implementare ca punct de lucru și/sau să autorizeze clasa CAEN vizată de investiție, la locul de implementare. Condiția 1.a. de mai sus rămâne aplicabilă.
- c.** Investiția propusă prin proiect trebuie să vizeze o singură clasă CAEN.
În cazul în care investiția presupune achiziția unui echipament, utilaj tehnologic etc., care, prin natura și funcțiile sale, poate fi exploatat în desfășurarea inclusiv a unor activități adiacente, ce aparțin unor domenii de activitate distincte/diacente, clasa CAEN vizată de proiect este reprezentată de "domeniul principal", respectiv domeniul în care bunul respectiv este utilizat în mod preponderent.

Lista sectoarelor pentru care nu se acordă sprijin financiar în conformitate cu prevederile legale aplicabile în domeniul ajutorului de stat regional/ajutorului de minimis/ FEDR

- I.** activitățile realizate de întreprinderile care își desfășoară activitatea în următoarele sectoare și/sau care vizează următoarele ajutoare:

⁷ Conform sistemului de codificare al clasificării CAEN, clasele reprezintă titlurile identificate printr-un cod numeric de 4 cifre. În cadrul prezentului ghid (inclusiv anexele la acesta), termenii "clasă CAEN" și "cod CAEN" au același înțeles.

- a. sectorul pescuitului și acvaculturii, astfel cum este reglementat de [Regulamentul \(UE\) nr. 1.379/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a [Regulamentelor \(CE\) nr. 1.184/ 2006](#) și [\(CE\) nr. 1.224/2009](#) ale Consiliului și de abrogare a [Regulamentului \(CE\) nr. 104/2000](#) al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 354 din 28 decembrie 2013;
- b. domeniul producției primare de produse agricole;
- c. sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, în următoarele cazuri:
 - i. atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau introduse pe piață de întreprinderile respective;
 - ii. atunci când ajutoarele sunt condiționate de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari;
- d. ajutoare destinate activităților legate de export către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutoare direct legate de cantitățile exportate, ajutoare destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- e. ajutoare condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate;

II. domeniile excluse prin Regulamentul (UE) nr. 1.301/ 2013, respectiv:

- a. dezafectarea sau construirea de centrale nucleare;
- b. investițiile care vizează o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ale activităților enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE;
- c. fabricarea, prelucrarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun
- d. întreprinderile aflate în dificultate, astfel cum sunt definite în normele Uniunii privind ajutoarele de stat;
- e. investițiile în infrastructura aeroportuară, cu excepția celor legate de protecția mediului sau a celor însoțite de investițiile necesare pentru atenuarea ori reducerea impactului negativ al acestei infrastructuri asupra mediului.

2. Solicitantul a desfășurat activitate pe o perioadă de cel puțin șase luni și nu a avut activitatea suspendată temporar niciodată în anul curent depunerii cererii de finanțare.

Respectarea condițiilor de mai sus poate face obiectul verificării de către AM/OI, oricând până la momentul semnării contractului de finanțare.

3. Solicitantul are capacitatea financiară de a asigura

- a. finanțarea cheltuielilor neeligibile ale proiectului, unde este cazul și
- b. resursele financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării ulterioare a cheltuielilor eligibile din instrumente structurale.

La depunerea cererii de finanțare, solicitantul va completa declarația de eligibilitate, prin care își asumă capacitatea financiară.

4. Locul de implementare a proiectului

- a. Locul de implementare a proiectului este situat în mediul urban cu o populație de peste 20000 locuitori, în teritoriul aferent/zona funcțională a SDL selectată spre finanțare, în regiunea de dezvoltare în care a fost depusă cererea de finanțare, cu aplicarea prevederilor art. 4 din cadrul

Ordinului MDRAP 2587/2019 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020.

Nu sunt eligibile investițiile localizate în teritoriul acoperit de ITI Delta Dunării și regiunea București-Ilfov.

- b. Până la finalul implementării proiectului, solicitantul trebuie să aibă locul de implementare a proiectului înregistrat ca sediu principal sau secundar (punct de lucru), conform certificatului constatator ORC. (a se vedea Declarația de angajament)

4.2 Criterii de verificare a proiectului

1. Proiectul se încadrează în lista de proiecte selectate în baza Strategiei de Dezvoltare Locală selectate pentru finanțare la nivel național în cadrul POCU 2014-2020.

Lista SDL-urilor selectate pentru finanțare în cadrul POCU 2014-2020 este publicată pe <http://www.fonduri-ue.ro/presa/noutati-am-oi/details/6/393/rezultatul-final-al-procesului-de-evaluare-%C8%99i-selec%C8%99ie-a-strategiilor-de-dezvoltare-local%C4%83-destinate-comunit%C4%83%C8%99Bilor-marginalizate-urbane>

La Cererea de finanțare, se va anexa un extras din lista de fișe de proiecte/propuneri de proiecte selectate de Grupul de Acțiune Locală în baza SDL selectat pentru finanțare.

2. Proiectul contribuie la asigurarea complementarității intervențiilor soft/hard la nivelul Planului de acțiune al SDL, așa cum este descris în Matricea de corespondență privind complementaritatea intervențiilor subsumate listei indicative de intervenții pentru care se intenționează solicitarea finanțării din POCU 2014-2020 și din POR 2014-2020 (Anexa 20 a SDL aprobate).

La Cererea de finanțare, se va anexa un extras din lista de fișe de proiecte selectate de GAL în conformitate cu *Matricea de corespondență privind complementaritatea intervențiilor subsumate listei indicative de intervenții pentru care se intenționează solicitarea finanțării din POCU și din POR împreună cu lista de intervenții complementare din POCU 2014-2020, conform SDL selectate pentru finanțare.*

3. Încadrarea valorii proiectului în limitele minime și maxime

Se va verifica în conformitate cu prevederile secțiunii 2.4.

Cursul info euro este cursul lansării apelului de proiecte.

4. Perioada de implementare a activităților proiectului nu depășește 31 decembrie 2023

Perioada de implementare a activităților proiectului se referă atât la activitățile realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, cât și la activitățile ce urmează a fi realizate după momentul contractării proiectului și nu depășește data de 31 decembrie 2023.

Solicitantul trebuie să prevadă în mod realist perioada de implementare pentru fiecare activitate în parte, luând în considerare specificul fiecărei activități.

5. Respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse, de gen și nediscriminarea

În procesul de pregătire, contractare, implementare și valabilitate a contractului de finanțare, solicitantul a respectat și va respecta:

1. legislația națională și comunitară aplicabilă în domeniul egalității de șanse, de gen, nediscriminare, accesibilitate
2. legislația națională și comunitară aplicabilă în domeniul dezvoltării durabile, protecției mediului și eficienței energetice

Pentru stabilirea abordării optime a respectării acestor principii recomandăm lucrarea <Ghid privind integrarea temelor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile ESI 2014-2020>, disponibil la adresa: <http://www.fonduri-structurale.ro/detaliu.aspx?t=Stiri&elD=17937>, unde la anexa 2 a primului volum și la anexa 2 la al doilea volum este listată legislația națională relevantă.

Solicitantul va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care sunt respectate obligațiile minime prevăzute de legislația specifică aplicabilă, precum și acțiunile suplimentare (dacă este cazul). Acțiunile suplimentare descrise vor fi luate în considerare și la evaluarea tehnico-financiară a proiectului.

De asemenea, recomandăm consultarea “Ghidului adresat Statelor Membre pentru folosirea fondurilor structurale și de investiții în combaterea segregării teritoriale și școlare”, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segregati_on_en.pdf.

Dintre reglementările europene și naționale relevante incidente privitoare la eficiența energetică a clădirilor, amintim:

- Directiva 2010/31/UE a parlamentului european și a consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor,

- Legea 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor și legislația subsecventă inclusiv Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 157/2007 pentru aprobarea reglementării tehnice Metodologie de calcul al performanței energetice a clădirilor, cu modificările și completările ulterioare, disponibile la adresa: <http://www.mdrap.ro/constructii/metodologia-de-calcul-al-performantei-energetice-a-cladirilor>, sau http://www.mdrl.ro/documente/constructii/legislatie/legea_372

- Reglementări tehnice privind performanța energetică a clădirilor la adresa: <http://mdrap.ro/constructii/reglementari-tehnice>, titlul XXVII.

Dintre reglementările europene și naționale relevante incidente în domeniul accesibilizării mediului construit pentru persoanele cu dizabilități, amintim:

- art. 7 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al parlamentului european și al consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului,

- capitolul IV Accesibilitate din Legea 448 din 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap

- Ordinul Nr. 189 din 2013 pentru aprobarea reglementării tehnice "Normativ privind adaptarea clădirilor civile și spațiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu handicap, indicativ NP 051-2012 - Revizuire NP 051/2000".

Proiectul implementează măsuri de îmbunătățire a calității mediului înconjurător.

Solicitantul respectă minimul legislativ în aceste domenii, asumat prin Declarația de angajament (Modelul C - Declarația de angajament).

6. Este asigurată contribuția eligibilă minimă a solicitantului și a partenerilor, după caz, pentru categoriile 1-3 de solicitanți.

Contribuția eligibilă minimă a solicitantului și partenerilor, după caz, din totalul costurilor eligibile, este prezentată în tabelul de mai jos:

Axa prioritară	Tipuri de regiuni	Cofinanțare UE %	Cofinanțare națională	
			Cofinanțare proprie (beneficiar)%	Cofinanțare publică (buget de stat)%
AP 9 POR	Regiune mai dezvoltată	90	2	8
	Regiuni mai puțin dezvoltate	95	2	3

7. Proiectul propus spre finanțare nu trebuie să fie încheiat în mod fizic sau implementat integral înainte de depunerea cererii de finanțare în cadrul POR 2014-2020, indiferent dacă toate plățile aferente au fost realizate sau nu de beneficiar (art. 65 din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1303/2013).

Nu sunt eligibile investițiile care au fost finalizate din punct de vedere fizic (ex. a fost efectuată recepția la terminarea lucrărilor) până la momentul depunerii cererii de finanțare.

Recepția la terminarea lucrărilor poate fi făcută și în perioada cuprinsă între data depunerii cererii de finanțare și data semnării contractului de finanțare, în condițiile respectării prevederilor Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului nr. 1303/2013, mai sus-menționate, și în măsura în care amânarea recepției s-a făcut cu respectarea prevederilor contractului de lucrări și a legislației specifice în domeniul recepției lucrărilor de construcții (Regulamentul din 14 iunie 1994 de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 273/1994, cu modificările și completările ulterioare).

Se va evita situația în care deși recepția la terminarea lucrărilor nu a fost realizată, investiția a fost încheiată în mod fizic sau implementată integral.

Recepția la terminarea lucrărilor nu trebuie amânată în afara termenului contractual și/sau legal în scopul încadrării în condițiile de eligibilitate prevăzute de Ghidul specific, fapt care poate conduce la încălcarea prevederilor reglementate prin Regulamentul nr. 1303/2013, a legislației naționale în domeniul lucrărilor de construcție, precum și a principiului tratamentului egal și nediscriminatoriu în raport cu solicitanții de finanțare.

Aspectele sunt asumate prin Declarația de eligibilitate (Anexa - Model B - Declarația de eligibilitate).

8. Proiectul propus nu a mai beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani, înainte de data depunerii cererii de finanțare, pentru același tip de activități (construcție/ extindere/ modernizare/ reabilitare/dotare) realizate asupra aceleiași infrastructuri/ aceluiași segment de infrastructură și nu beneficiază în prezent de fonduri publice din alte surse de finanțare, altele decât cele ale solicitantului.

Momentul de la care se calculează perioada de 5 ani este momentul la care s-a finalizat implementarea contractului de lucrări anterior (data recepției finale, după expirarea perioadei de garanție).

Se va asigura de către solicitant evitarea dublei finanțări a lucrărilor de intervenție/activităților care au beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani/care beneficiază în prezent de fonduri publice din alte surse de finanțare, altele decât cele ale solicitantului și a lucrărilor de intervenție/ activităților aferente operațiunii, propuse prin proiect.

Așadar, solicitantul se va asigura, dacă este cazul, că s-a realizat recepția finală în cazul aceluiași lucrări de intervenție/activități realizate asupra aceleiași infrastructuri/aceluiași segment de infrastructură ca cele propuse prin proiect, înainte de începerea perioadei celor 5 ani.

De asemenea, proiectul propus nu beneficiază în prezent de fonduri publice din alte surse de finanțare.

Criteriul nu se aplică pentru lucrările de întreținere și reparații curente.

Se va vedea Declarația de eligibilitate (Anexa Model B - Declarația de eligibilitate). Aspectele se corelează cu informațiile completate în cererea de finanțare.

NOTĂ: În cazul categoriilor 1-3 de solicitanți, pentru proiectele cu lucrări începute, proiectul propus nu a mai beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani înainte de data emiterii ordinului de începere a contractului de lucrări (emis obligatoriu după data de 1 ianuarie 2014), pentru același tip de activități (construcție/ extindere/ modernizare/ reabilitare/dotare) realizate asupra aceleiași infrastructuri/ aceluiași segment de infrastructură, și nu s-a aflat în perioada de garanție pentru lucrările de intervenție/activitățile enumerate anterior.

După data emiterii ordinului de începere a lucrărilor, lucrările de intervenție/activitățile nu au beneficiat de fonduri publice din alte surse de finanțare, exceptând pe cele aferente contractului de lucrări ce face obiectul proiectului.

Criteriul nu se aplică pentru lucrările de întreținere și reparații curente.

Se va vedea Declarația de eligibilitate (Model B - Declarația de eligibilitate). Aspectele se corelează cu informațiile completate în cererea de finanțare.

9. Proiectul și activitățile sale se încadrează în obiectivele priorității de investiții 9.1 și în cadrul acțiunilor specifice sprijinite.

Plecând de la Obiectivul specific 9.1 - *Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate*, intervențiile PI 9.1 se încadrează în următoarele categorii de investiții și categorii de solicitanți:

Pentru categoriile 1-3 de solicitanți:

a. Investițiile în clădiri, unde clădirea propusă pentru construcție/reabilitare/modernizare/dotare, obiect al proiectului, trebuie să fie de tipul:

- a. clădiri de locuințe sociale
- b. centre comunitare integrate (CCI) care sunt/vor fi înființate și/sau funcționează/vor funcționa conform legislației în vigoare în domeniu.
- c. unități de învățământ preuniversitar (creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale, etc.)
- d. clădiri pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport etc. (de ex: clădiri cu destinație de: centre multifuncționale/centre de recreere și dezvoltare personală, centre de zi, cantine sociale, băi publice, centre cu activități de agrement, biblioteci, teatre, cămine culturale etc).

Activitățile indicative vor fi :

- Construcție/reabilitare/modernizare/extindere/dotare clădiri;
- Crearea/ modernizarea facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități;
- Dotarea cu echipamente adaptate nevoilor beneficiarilor de servicii oferite de clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale și recreative, inclusiv echipamente pentru persoane cu dizabilități și echipamente IT cu licență;
- Lucrări de modernizare și dotare a clădirilor cu sistem supraveghere video, alarmă și pază;
- Reabilitarea/extinderea/finalizarea unor clădiri actualmente deteriorate și/sau neutilizate și pregătirea acestora pentru noi activități educative, culturale și recreative, socio-culturale, noi servicii sociale din cadrul centrelor de zi.

În cazul cererilor de finanțare aferente proiectelor care includ și achiziționarea și instalarea de sisteme de supraveghere video⁸ etc., solicitantul va face dovada că deține dreptul de proprietate sau dreptul de administrare asupra imobilului/imobilelor (teren, clădire, structură, infrastructura etc) supravegheate, precum și a dreptului de instalare a echipamentelor în cazul în care acestea sunt instalate pe imobile aparținând unor terți.

În cazul proiectelor de investiții la cladiri de locuințe sociale (locuinta sociala definita in conformitate cu Legea 114/1996), se vor considera cheltuieli neeligibile, cheltuielile aferente:

- apartamentelor cu destinație locuință (inclusiv apartamentelor declarate la ONRC ca sedii sociale de firmă, care nu desfășoară activitate economică, cu destinație locuință), aflate în proprietatea persoanelor juridice, sau a UAT, autorităților și instituțiilor publice.
- apartamentelor cu destinație de spații comerciale sau spații cu altă destinație decât cea de locuință sociala, aflate în proprietatea persoanelor fizice, a persoanelor juridice, a UAT sau a autorităților și instituțiilor publice.

Pentru aceste spații, proprietarii lor vor suporta în proporție de 100% cheltuielile aferente ce revin spațiilor respective, proporțional cu cota-parte indiviză de proprietate și se va solicita acordul ocupanților pentru realizarea investiției.

b. Investiții în crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane, respectiv străzi nemodernizate, inclusiv reabilitarea/modernizarea utilităților publice, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale etc.

Activități indicative:

- Extindere, amenajare, reamenajare și dotare parcuri, scuaruri și alte spații publice verzi;
- Reamenajarea spațiilor urbane în zonele de locuit
- Amenajarea spațiului ca spațiu verde și refacerea esteticii peisajului mai ales în cartierele/zonele cu o lipsă acută de spații verzi;
- Înverzirea suprafețelor betonate (străzi, alei)
- Amenajarea și dotare de spații și locuri urbane de odihnă, relaxare și recreere- terenuri de sport, teren pentru fitness, locuri de joacă pentru copii, etc;
- Lucrări de dotare și montare cu sisteme /echipamente supraveghere video sau cabine de pază.

Se vor respecta următoarele condiții:

Prin zona verde/spațiu verde se înțelege suprafața de teren neocupată de construcții, destinată plantării și creșterii vegetației ierboase și lemnoase, care are ca scop asigurarea și îmbunătățirea factorilor de mediu și a condițiilor de viață în mediul urban, contribuind și la înfrumusețarea aspectului urbanistic al localității.

În cadrul priorității de investiții 9.1 se vor realiza următoarele tipuri de spații verzi publice cu acces nelimitat: **parculete, grădini, scuaruri.**

Termenii respectivi au următoarele semnificații în prezentul ghid:

- **Parculet** - spațiu verde, format dintr-un cadru vegetal specific și din zone construite, cuprinzând dotări și echipări destinate activităților sportive sau recreative pentru populație;

⁸ Beneficiarul proiectului și /sau operatorul sistemelor de supraveghere video achiziționate și instalate prin proiect este responsabil și răspunde conform legii pentru aplicarea prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor). Noul Regulament General de Protecția Datelor a intrat în vigoare pe data de 25 mai 2016 și va fi de directă aplicabilitate începând cu data de 25 mai 2018. A se consulta site-ul <http://www.dataprotection.ro> al Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal.

- Scuar - spațiu verde, amplasat în cadrul ansamblurilor de locuit, în jurul unor dotări publice, a amenajărilor sportive, de agrement pentru copii și tineret sau în alte locații;
 - Grădină - teren cultivat cu flori, copaci și arbuști ornamentali care este folosit pentru agrement și recreere, fiind deschis publicului.
- lucrări edilitare - extinderi, bransamente, racorduri (apă, gaze, canal, energie electrică, termoficare), inclusiv lucrări de refacere a pavajelor, devieri și modificări ale rețelelor de utilități deja existente
- lucrările de construcție/reabilitare/modernizare a următoarelor utilități publice⁹:
- alimentare cu apă;
 - canalizarea și epurarea apelor uzate;
 - colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
 - termoficare;
 - salubritate, gestionarea deșeurilor;
 - iluminatul public.

Investițiile referitoare la utilitățile menționate mai sus vor fi legate de infrastructura spațiilor publice urbane, a locuințelor sociale din zona urbană marginalizată și/sau zona urbană funcțională a SDL și/sau a clădirilor publice eligibile din zona urbană marginalizată și/sau zona urbană funcțională a SDL aferentă proiectului.

Nota: Sistemele de utilități publice sunt parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a unităților administrativ-teritoriale, sunt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice sau private a acestora, după caz.

Dacă amplasarea și realizarea componentelor sistemelor de utilități publice, respectiv dezvoltarea celor existente, impun ocuparea definitivă a unor terenuri sau dezafectarea unor clădiri, altele decât cele aparținând domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale, acestea vor fi trecute în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale prin procedurile prevăzute de lege.

Pentru asigurarea protecției și funcționării normale a sistemelor de utilități publice, precum și pentru evitarea punerii în pericol a persoanelor, bunurilor și mediului, se instituie zone de protecție și de siguranță a acestora, în conformitate cu normele tehnice elaborate de autoritățile competente.

Lucrările de înființare, dezvoltare, reabilitare și rețehnologizare a sistemelor de utilități publice, precum și lucrările de revizii, reparații și remediere a avariilor sunt lucrări de utilitate publică.

Investițiile în crearea/reabilitarea/modernizarea străzilor nemodernizate de importanță secundară, inclusiv trotuare, piste pentru bicicliști, alei pietonale, căi de acces, pot viza și următoarele activități indicative:

- Eliberarea și amenajarea terenului;
- Devierea rețelelor de apă, electricitate, gaze și canal, telefonie;
- Amenajări pentru protecția mediului;
- Modernizarea și extinderea rețelelor de utilități existente în corpul drumului (apă, canalizare, electricitate, gaze, telefonie, iluminat public);

⁹ În conformitate cu prevederile legii serviciilor comunitare de utilități publice, legea 51/2006, art. 1, serviciile comunitare de utilități publice, denumite în continuare servicii de utilități publice, sunt definite ca totalitatea activităților de utilitate și interes public general, desfășurate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale, în scopul satisfacerii cerințelor comunităților locale, prin care se asigură următoarele utilități:

- a) alimentarea cu apă;
- b) canalizarea și epurarea apelor uzate;
- c) colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
- d) producția, transportul, distribuția și furnizarea de energie termică în sistem centralizat;
- e) salubritatea localităților;
- f) iluminatul public;
- g) administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și altele asemenea;
- h) transportul public local.

- Dotare cu mobilier urban și echipamente de supraveghere video.

Străzile de importanță secundară trebuie să fie incluse în Planul Urbanistic Zonal (dacă există) al localității urbane unde se realizează investiția și aprobat de autoritatea publică locală conform Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare.

Proiectarea, sistematizarea și crearea străzilor nemodernizate se fac în corelare cu Planul Urbanistic General al localității, pe baza studiului de dezvoltare și organizare a traficului, întocmit pentru o perioadă de perspectivă de minimum 15 ani, (dacă există), cu respectarea normelor tehnice în vigoare.

În accepțiunea prezentului ghid, străzile de importanță secundară eligibile¹⁰ se referă la:

- străzi de categoria a III-a - colectoare, care preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale;
- străzi de categoria a IV-a - de folosință locală, care asigură accesul la locuințe și pentru servicii curente sau ocazionale, în zonele cu trafic foarte redus.

NOTA:

Beneficiarul, ca membru GAL/entitate/persoană juridică va asigura accesul gratuit al populației la clădirile destinate utilizării publice/spațiile urbane amenajate/facilitățile destinate utilizării publice pentru activități sportive și recreative, care fac obiectul proiectului pe toată perioada de durabilitate a contractului.

Pentru categoria 4 de solicitanți:

c. Intervenții în construirea/ dotarea cu echipamente a infrastructurii întreprinderilor de economie socială de inserție

Intervențiile care se finanțează se referă la:

- Construirea, modernizarea, reabilitarea, extinderea spațiului de producție/ prestare servicii
- Dotarea cu active corporale, necorporale, inclusiv instrumente de comercializare on-line.

Activitățile propuse în proiect (investiția) trebuie să vizeze domeniul de activitate eligibil al solicitantului, ce face obiectul proiectului.

Investiția propusă prin proiect trebuie să vizeze un singur domeniu de activitate (clasă CAEN). În cazul în care investiția presupune achiziția unui echipament, utilaj tehnologic etc., care, prin natura și funcțiile sale, poate fi exploatat în desfășurarea inclusiv a unor activități adiacente, ce aparțin unor domenii de activitate distincte/adiacente, clasa CAEN vizată de proiect este reprezentată de "domeniul principal", respectiv domeniul în care bunul respectiv este utilizat în mod preponderent.

¹⁰ În conformitate cu prevederile ORDONANȚĂ nr.43 din 28 august 1997 privind regimul juridic al drumurilor, art.9, străzile din localitățile urbane se clasifică în raport cu intensitatea traficului și funcțiile pe care le îndeplinesc astfel:

a) străzi de categoria I - magistrale, care asigură preluarea fluxurilor majore ale orașului pe direcția drumului național ce traversează orașul sau pe direcția principală de legătură cu acest drum;

b) străzi de categoria a II-a - de legătură, care asigură circulația majoră între zonele funcționale și de locuit;

c) străzi de categoria a III-a - colectoare, care preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale;

d) străzi de categoria a IV-a - de folosință locală, care asigură accesul la locuințe și pentru servicii curente sau ocazionale, în zonele cu trafic foarte redus.

În conformitate cu Normă tehnică din 27/01/1998 Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 138bis din 06/04/1998, intrare în vigoare:06/04/1998 privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane

Stradă de categoria a III-a - colectoare se referă la condiții grele de desfășurare a traseului străzii (teren accidentat, zone clădite etc.) și se poate reduce viteza de proiectare pe sectoare scurte până la 25 km/oră.

Stradă de categoria a IV-a - de deservire locală străzile pot fi prevăzute cu platforme de încrucișare și bucle de întoarcere și au de regulă un trotuar de 1,00 m b)transportul în comun este interzis.

A se vedea și ORDIN al ministrului transporturilor nr. 49 din 27 ianuarie 1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea strazilor in localitatile urbane

Nota: Eligibilitatea unei activități nu este echivalentă cu eligibilitatea cheltuielilor efectuate pentru realizarea acelei activități.

Investițiile finanțabile pot fi:

a. Investiții în active corporale

i. lucrări de construire/ extindere/ modernizare/reabilitare a spațiilor de producție/ prestare de servicii ale solicitantului, inclusiv a utilităților generale aferente (alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, PSI);

ii. achiziționarea de echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, mobilier, echipamente informatice, birotică, de natura mijloacelor fixe, respectiv care se regăsesc în Subgrupa 2.1. „Echipamente tehnologice (masini, utilaje și instalații de lucru)”, Subgrupa 2.2. „Aparate și instalații de măsurare, control și reglare”, Clasa 2.3.6. „Utilaje și instalații de transportat și ridicat”, sau Grupa 3 „Mobilier, aparatura birotică, sisteme de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale” din Hotărârea Guvernului nr. 2139/ 2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările și completările ulterioare și care se încadrează în limita valorică aferentă mijloacelor fixe, stabilită prin reglementările legale în vigoare la data depunerii cererii de finanțare.

iii. achiziționarea de instalații/ echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile (alternative) de energie pentru eficientizarea activităților pentru care a solicitat finanțare, în limita a 15% din valoarea eligibilă a proiectului

Surse regenerabile (alternative) de energie se referă la: energia solară (utilizată la producerea de căldură sau la furnizarea de energie electrică prin sisteme fotovoltaice); energia eoliană; hidroenergie; biomasa (biodiesel, bioetanol, biogaz); energia geotermală.

b. Investiții în active necorporale: brevete, licențe, mărci comerciale, programe informatice, alte drepturi și active similare

c. Investiții în realizarea de instrumente de comercializare on-line a serviciilor/ produselor proprii ale solicitantului. Aceste instrumente au ca scop crearea unui magazin virtual (e-shop) în care sunt implementate diferite funcționalități specifice comerțului electronic: publicarea cataloagelor de articole, prețuri și stocuri, preluarea comenzilor, instrumente de plată electronică.

Nu sunt eligibile proiectele care includ doar investiții de tipul celor menționate la punctul c, de mai sus și/sau realizarea de lucrări de construcție care nu se supun autorizării, conform legii.

Pentru investițiile din categoria c, nu sunt eligibile activitățile demarate pentru care a fost dată o comandă fermă de bunuri înainte de depunerea cererii de finanțare.

10. Calitatea proiectului pentru categoriile 1-3 de solicitanți.

Pentru finanțarea proiectelor de investiții în infrastructură în cadrul POR 2014-2020 se va depune documentația tehnico-economică (DALI/SF/SF cu elemente de DALI) sau PT.

În situația în care proiectul tehnic a fost finalizat și recepționat se va anexa la documentație Proiectul tehnic, însoțit de devizul general întocmit conform HG28/2008/ legislația în vigoare (HG 907/2017).

Se va verifica coerența documentației tehnico-economice - DALI/SF/SF cu elemente DALI /PT (Se vor avea în vedere Anexele 3a și b la prezentul ghid, după caz).

11. Capacitatea operațională și financiară a proiectului pentru categoriile 1-3 de solicitanți.

a. Capacitate operațională

- a. Solicitantul are o procedură clară pentru monitorizarea implementării proiectului, există o clară repartizare a sarcinilor în acest sens, proceduri și un calendar al activităților de monitorizare. În cadrul entității există proceduri de verificare/ supervizare a activității echipei de proiect.
- b. Solicitantul de finanțare dispune/va dispune de personal ce va lucra în infrastructura finanțată
- c. Solicitantul identifica toate aspectele aferente sustenabilității proiectului referitoare la sustenabilitatea instituțională (structura funcțională destinată managementului), operațională (planul de mentenanță cu lucrările specifice)

b. Capacitate financiară

Solicitantul dovedește capacitatea de a asigura menținerea, întreținerea, funcționarea și exploatarea investiției după încheierea proiectului și încetarea finanțării nerambursabile, pe toată durata de durabilitate a contractului de finanțare.

NOTA: Se va analiza Declarația de angajament și/sau Hotărârea de aprobare a proiectului.

12. Fundamentarea rezonabilității costurilor pentru categoriile 1-3 de solicitanți.

NOTA: În ceea ce privește standardele de cost, solicitanții de finanțare vor lua în considerare prevederile Ordinul MDRAP cu nr.6008/24.10.2018 privind detalierea impactului aplicării prevederilor OUG nr. 85/2018 pentru abrogarea unor dispoziții legale în domeniul investițiilor finanțate din fonduri publice, asupra beneficiarilor proiectelor depuse în cadrul apelurilor lansate prin POR 2014-2020. Pentru documentatiile tehnico-economice care nu au fost recepționate până la data abrogării OUG nr. 85/2018, se vor prezenta documente justificative care au stat la baza stabilirii costului aferent (minim trei oferte de preț, liste de cantități și prețuri unitare provenite din surse verificabile și obiective etc.).

Pentru echipamentele care urmează a fi achiziționate se vor prezenta distinct 3 oferte de preț, în care să se precizeze clar dacă aceste echipamente sunt/nu sunt achiziționate cu montaj, și, după caz, dacă este/nu este inclusă și întreținerea acestor echipamente în exploatare.

Costurile sunt realiste (corect estimate), suficiente și necesare pentru implementarea proiectului.

Totodată, se va atașa la documentația tehnico-economică o Notă asumată de proiectant din care să reiasă încadrarea în standardele de cost (a se vedea Modelul orientativ - *Notă privind încadrarea în standardele de cost cu respectarea Ordinului MDRAP cu nr.6008/24.10.2018,*) și, dacă e cazul, documentele justificative.

Responsabilitatea costurilor este a proiectantului, acesta putând menționa/anexa documentele care au stat la baza fixării prețurilor unitare din listele de cantități/echipamente.

În documentația tehnică se va preciza explicit necesitatea/obligativitatea utilizării de produse de construcții pentru care există documente de atestare a conformității - certificat de conformitate/declarație de performanță, în concordanță cu cerințele și nivelurile minime de performanță prevăzute de actele normative și referințele tehnice în vigoare, aplicabile, astfel cum au fost ele impuse prin memoriile tehnice și caietele de sarcini.

13. Bugetul proiectului

Bugetul este complet și corelat cu activitățile prevăzute, resursele alocate/estimate.

- Cheltuielile au fost corect încadrate în categoria celor eligibile sau neeligibile, iar pragurile pentru anumite cheltuieli au fost respectate conform Ghidului specific.
- Bugetul este corelat cu devizul general al cererii de finanțare.

Odată îndeplinite criteriile mai sus menționate, se va verifica corelarea bugetului cererii de finanțare cu calendarul achizițiilor publice, cu calendarul de realizare, cu devizul centralizator, precum și corelarea devizului centralizator cu devizele generale ale fiecărui obiectiv în parte.

Fundamentarea corectă a bugetului proiectului - bugetul proiectului trebuie să fie corelat cu obiectivele proiectului, precum și activitățile acestuia.

NOTA. În cadrul Grilei de verificare a proiectului - Anexa 2, fiecare criteriu de mai sus va fi apreciat cu DA sau NU, cu solicitare de clarificări sau nu.

NOTA: Documentația tehnico-economică, nota asumată de proiectant din care să reiasă încadrarea în standardele de cost, fundamentarea costurilor, devizul general și bugetul vor fi verificate de un expert tehnic și un expert financiar.

4.3 Eligibilitatea cheltuielilor

Prezenta secțiune se referă la toate categoriile de solicitanți din cadrul prezentului ghid.

Baza legală pentru stabilirea eligibilității cheltuielilor:

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 - 2020,
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului,
- Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006,
- Hotărârea Guvernului nr. 399/ 2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare.

Condiții cumulative de eligibilitate a cheltuielilor:

- a. să respecte prevederile art. 65 alin (2) -(5) din Regulamentul 1303/2013, precum și a perioadei de implementare stabilite prin contractul de finanțare.
- b. să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate;
- c. să fie în conformitate cu prevederile programului;
- d. să fie în conformitate cu contractul de finanțare, încheiat între autoritatea de management sau organismul intermediar și beneficiar;
- e. să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii¹¹;
- f. să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
- g. să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.
- h. să nu fie contrară prevederilor dreptului aplicabil al Uniunii Europene sau legislației naționale care vizează aplicarea dreptului relevant al Uniunii, în privința eligibilității, regularității, gestiunii sau controlului operațiunilor și cheltuielilor.

Notă. Mecanismul de plată și rambursare a cheltuielilor în cadrul contractelor de finanțare se realizează în conformitate cu prevederile OUG nr.40/23.09.2015, privind gestionarea financiară a fondurilor

¹¹ Pentru cheltuielile efectuate în cadrul proiectelor implementate de către întreprinderile de economie socială de inserție, prevederile de mai sus se vor completa cu normele ajutorului de stat aplicabile conform HG 399/2015.

europene pentru perioada de programare 2014 - 2020, precum și normele de aplicare aprobate prin HG nr. 93/2016

Categorie	Subcategorie	Cheltuieli incluse/eligibile
9 - cheltuieli aferente managementului de proiect	21 - cheltuieli salariale cu echipa de management de proiect	Sunt eligibile cheltuielile cu salariile membrilor echipei de proiect, inclusiv contribuțiile angajatului și angajatorului, proporțional cu timpul efectiv alocat activităților din proiect de la data semnării contractului de finanțare, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.
	22 - cheltuieli salariale directe aferente management de proiect	<p>Data de la care sunt considerate eligibile cheltuielile este data semnării de către ultima parte a contractului de finanțare, prin POR, corespunzător proiectului pentru care s-a constituit UIP</p> <p>Pentru persoanele care fac parte din echipa de management/implementare a proiectului angajate în baza unui raport juridic de muncă/contract individual de muncă, sunt eligibile inclusiv cheltuielile cu concediul de odihnă corespunzător timpului efectiv lucrat pentru proiect, cu respectarea prevederilor Codului Muncii și a legislației naționale aplicabile și zilele pentru care indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă a salariaților este suportată de angajator.</p> <p>Numărul de persoane care pot fi nominalizate în echipa de proiect, este condiționat de valoarea proiectului, astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 4 persoane pentru un proiect în valoare de până la 1.000.000 euro; b) 5 persoane pentru un proiect cu o valoare între 1.000.000 - 5.000.000 euro. <p>Documentele justificative aferente cheltuielilor cu salariile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dispoziții/decizii/ordine de numire în echipa de management/implementare a proiectului • Contracte de muncă și ultimul act adițional la contractul de muncă, dacă este cazul și extras din REVISAL cu înregistrarea acestora • Actele administrative de decizie internă privind numirea în funcția publică, dacă este cazul • Fișele postului • Time-sheet-uri/pontaje pentru cei care nu au procent de 100% pe proiect • State de plată și centralizatoare ale acestora • Ordine de plată și extrase de cont • Registrul de casă, în cazul în care salariul se ridică de la casierie <p>NOTA. Cheltuielile din categoria 9 sunt eligibile pentru categoriile 1-3 de solicitanți din prezentul ghid, cu respectarea prevederilor Codului Muncii și ale legislației naționale aplicabile, iar plafoanele salariale stabilite la</p>

		<i>nivelul administrației publice locale pentru managementul de proiect din cadrul UAT în care se implementează proiectul reprezintă limite maxime care nu pot fi depășite.</i>
12 - cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului	34 - Cheltuieli achiziție teren*	Se includ cheltuielile efectuate pentru cumpararea de terenuri cu sau fara constructii in limita a 10% din valoarea totala eligibila a proiectului - in conformitate cu HG nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate in cadrul operatiunilor finantate prin Fondul European de dezvoltare, Fondul social european si Fondul de Coeziune 2014-2020. Valoarea terenurilor achizitionate, se va stabili pe baza evaluarii efectuate de un expert ANEVAR (conform legislatiei in vigoare> HG 353/2012 si Ordonanta Guvernului nr. 24/2011 , cu modificarile si completarile ulterioare.
	*Nu sunt eligibile pentru intreprinderile de economie sociala de insertie. Nu sunt eligibile proiectele care includ cheltuielile de achiziție a construcției.	
	38 - cheltuieli pentru amenajarea terenului	Se includ cheltuielile efectuate pentru pregătirea amplasamentului și care constau în demolări, demontări, dezafectări, defrișări, colectare, sortare și transport la depozitele autorizate a deșeurilor, sistematizări pe verticală, accesuri/drumuri/alei/parcări/drenuri/rigole/canale de scurgere, ziduri de sprijin, drenaje, epuizmente (exclusiv cele aferente realizării lucrărilor pentru investiția de bază), descărcări de sarcină arheologică sau, după caz, protejare în timpul execuției obiectivului de investiții (în cazul executării unor lucrări pe amplasamente ce fac parte din Lista monumentelor istorice sau din Repertoriul arheologic național), lucrări pentru pregătirea amplasamentului, relocarea/protecția utilităților (devieri rețele de utilități din amplasament.
	39 - cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială	Se includ cheltuielile efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor, precum plantare de copaci, reamenajare spații verzi, lucrări/acțiuni pentru protecția mediului.
13 - cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului	40 - cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului	Se includ cheltuielile aferente lucrărilor pentru asigurarea cu utilitățile necesare funcționării obiectivului de investiție, care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic ca aparținând obiectivului de investiție, precum și cheltuielile aferente racordării la rețelele de utilități, precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică, telecomunicații, drumuri de acces, iluminat public, salubritate,alte utilități.
14 - cheltuieli pentru proiectare și	42 - studii de teren	Se cuprind cheltuielile pentru studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate ale terenului pe care se amplasează obiectivul

asistență tehnică		de investiție, studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiției.
Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică sunt eligibile cumulat, în limita a 10% din valoarea cheltuielilor eligibile finanțate în cadrul capitolului 4 „Cheltuieli pentru investiția de bază”	43 - cheltuieli pentru obținere avize, acorduri, autorizații	Se includ cheltuielile pentru: <ul style="list-style-type: none"> - obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism, precum și toate taxele pentru avizele cerute prin certificatul de urbanism, taxa pentru obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire/desființare, conform prevederilor legale în vigoare; - obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și branșamente la rețele publice de apă, canalizare, gaze, termoficare, energie electrică, telefonie, iluminat public; - întocmirea documentației, obținerea numărului cadastral provizoriu și înregistrarea terenului în cartea funciară; - obținerea acordului de mediu; - obținerea avizului de protecție civilă/PSI; - alte avize, acorduri și autorizații.
	44 - proiectare și inginerie	Se includ cheltuielile efectuate pentru: elaborarea documentațiilor tehnice - expertiza tehnică, etc - și documentație de avizare a lucrărilor de intervenții, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, detalii de execuție, verificarea tehnică a proiectului; elaborarea documentațiilor necesare obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor, acordurilor impuse prin certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament, studii de trafic, studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiției.
	45 - cheltuieli pentru consultanță	Se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru: <ul style="list-style-type: none"> a) plata serviciilor de consultanță la elaborarea cererii de finanțare și a tuturor studiilor necesare întocmirii acesteia, cu excepția studiilor de teren; b) plata serviciilor de consultanță în domeniul managementului proiectului; c) serviciile de consultanță/asistență juridică în scopul elaborării documentației de atribuire și/sau aplicării procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, dacă este cazul.
	46 - cheltuieli pentru asistență tehnică	Se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru: <ul style="list-style-type: none"> a) asistență tehnică din partea proiectantului pe perioada de execuție a lucrărilor (în cazul în care aceasta nu intră în tariful proiectului); pentru participarea proiectantului la fazele incluse în programul de control al lucrărilor de execuție, avizat de către Inspectoratul de Stat în Construcții;

		b) plata diriginților de șantier, desemnați de autoritatea contractantă, autorizați conform prevederilor legale pentru verificarea execuției lucrărilor de construcții și instalații.
15 - cheltuieli pentru investiția de bază	53 - cheltuieli pentru construcții și instalații	<p>Cuprind cheltuielile pentru execuția de lucrări aferente investiției de bază, inclusiv echipamente cu montaj</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cheltuieli cu amenajarea spațiilor publice urbane- zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale si comerciale, pasarele (defrișarea vegetației existente; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori) ✓ Cheltuieli cu construcție/reabilitare/modernizare si dotare piete publice, scuaruri, parculute ✓ Cheltuieli cu crearea de facilități pentru activitati sportive si de recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joacă pentru copii, terenuri de sport etc.) ✓ Cheltuieli cu construcție/reabilitare/modernizare clădiri destinate activităților sociale, comunitare, culturale, de agrement si sport ✓ Cheltuieli cu construcția/reabilitarea/modernizarea de utilităților publice ✓ Cheltuieli cu constructia/reabilitare/modernizare locuințe sociale, unități de învățământ preuniversitar ✓ Construcția/reabilitarea/modernizarea străzilor de importanta secundara din cadrul zonelor sau a cladirilor aferente supuse intervențiilor, inclusiv înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice ✓ Cheltuieli cu realizarea de trotuare, piste pentru biciclisti, parări pentru biciclete, alei pietonale, cai de acces aferente străzilor străzilor urbane de importanta secundara din cadrul zonelor sau a cladirilor aferente supuse intervențiilor ✓ Cheltuieli cu crearea/ modernizarea facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități ✓ Cheltuieli pentru măsuri/ facilități de îmbunătățire a calității mediului înconjurător.
	54 - cheltuieli cu dotările (utilaje, echipamente cu și fără montaj, dotări)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dotare mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, indicatoare etc.) ✓ Dotarea clădirilor -obiect al proiectului cu mobilier si echipamente specifice, dotari P.S.I, dotări privind protecția muncii etc. ✓ Dotări spații publice urbane; ✓ Cheltuieli pentru achiziționarea și instalarea de sisteme și echipamente pentru persoane cu dizabilități ✓ Dotarea cu echipamente, echipamente IT adaptate

		<p>nevoilor beneficiarilor de servicii oferite în clădirea-obiect al proiectului, mai ales echipamente și mobilier pentru persoane cu dizabilități.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dotarea și instalarea de sisteme de securitate și siguranță (sisteme de supraveghere video, sisteme de alarmă, etc) ✓ Dotare cu cabine de pază a clădirilor- obiect al proiectului- și zonelor amenajate ca parcuri, terenuri de sport, parcuri, etc <p>Se cuprind cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor tehnologice, precum și a celor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv cheltuielile aferente montajului utilajelor tehnologice și al utilajelor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv rețelele aferente necesare funcționării acestora.</p> <p>Se includ cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor care nu necesită montaj, precum și a echipamentelor și a echipamentelor de transport tehnologic.</p> <p>Se cuprind cheltuielile pentru procurarea de bunuri care, conform legii, intră în categoria mijloace fixe și/sau obiecte de inventar, sunt necesare implementării proiectului și respectă prevederile contractului de finanțare.</p> <p>Pentru Întreprinderile de economie socială de inserție sunt eligibile cheltuielile efectuate numai pentru achiziționarea de echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, mobilier, echipamente informatice, birotică, de natura mijloacelor fixe, respectiv care se regăsesc în Subgrupa 2.1. „Echipamente tehnologice (masini, utilaje și instalații de lucru)”, Subgrupa 2.2. „Aparate și instalații de măsurare, control și reglare”, Clasa 2.3.6. „Utilaje și instalații de transportat și ridicat”, sau Grupa 3 „Mobilier, aparatura birotică, sisteme de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale” din Hotărârea Guvernului nr. 2139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările și completările ulterioare și care se încadrează în limita valorică aferentă mijloacelor fixe, stabilită prin reglementările legale în vigoare la data depunerii cererii de finanțare.</p>
	55 - cheltuieli cu active necorporale	Se cuprind cheltuielile cu achiziționarea activelor necorporale aferente echipamentelor achiziționate prin proiect.
16 - cheltuieli cu organizarea de șantier	57 - cheltuieli pentru lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier	<p>Cheltuieli pentru lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cheltuieli aferente realizării unor construcții provizorii sau amenajări în construcții existente, precum și cheltuieli de desființare a organizării de șantier: - vestiare/barăci/spații de lucru pentru personalul din șantier, - platforme tehnologice/dezafectarea platformelor tehnologice,

		<ul style="list-style-type: none"> - grupuri sanitare, - rampe de spălare auto, - depozite pentru materiale, - fundații pentru macarale, - rețele electrice de iluminat și forță, - căi de acces, - branșamente/racorduri la utilități, - împrejurimi, - panouri de prezentare, - pichete de incendiu, - cheltuieli pentru desființarea organizării de șantier, inclusiv cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor de investiții, cu excepția cheltuielilor aferente pct. 1.2. "Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială", cheltuielile aferente construcțiilor provizorii pentru protecția civilă.
	58 - cheltuieli conexe organizării de șantier	<p>Se cuprind cheltuielile pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obținerea autorizației de construire/desființare aferente lucrărilor de organizare de șantier; - taxe de amplasament; - închirieri semne de circulație, - întreruperea temporară a rețelelor de transport sau distribuție de apă, canalizare, agent termic, energie electrică, gaze naturale, - contractele de asistență cu poliția rutieră, - contractele temporare cu furnizorul de energie electrică, cu furnizorul de apă și cu unitățile de salubritate, - taxă depozit ecologic, - taxe locale, - chirii pentru ocuparea temporară a domeniului public, - închirieri de vestiare/baraci/containere/grupuri sanitare, - cheltuielile necesare readucerii terenurilor ocupate la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor de investiții/intervenții, operațiune care constituie obligația executanților, cu excepția cheltuielilor aferente pct. 1.2. "Amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială". - costul energiei electrice și al apei consumate în incinta organizării de șantier pe durata de execuție a lucrărilor. - paza șantierului

17 - cheltuieli pentru comisioane, cote, taxe	59 - cheltuieli pentru comisioane, cote, taxe	Se cuprind: cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții pentru controlul calității lucrărilor de construcție, cota pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții, cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor, taxe pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/desființare.
18 - cheltuieli diverse și neprevăzute	60 - cheltuieli diverse și neprevăzute	<p>Cheltuielile diverse și neprevăzute vor fi folosite în conformitate cu legislația în domeniul achizițiilor publice ce face referire la modificările contractuale apărute în timpul execuției.</p> <p>Se consideră eligibile dacă sunt detaliate corespunzător prin documente justificative și doar în limita a 10% din valoarea eligibilă a cheltuielilor eligibile cuprinse în categoriile 12, 13, 15.</p>
7 - cheltuieli cu auditul achiziționat de beneficiar pentru proiect	15 - cheltuieli cu auditul achiziționat de beneficiar pentru proiect	<ul style="list-style-type: none"> Cheltuielile de audit financiar extern în limita maximă a 5000 lei (inclusiv TVA) /raport de audit financiar trimestrial (aferent activităților ce pot fi auditate în trimestrul respectiv) <p>În cazul în care, beneficiarii optează pentru încheierea unor contracte de audit, rapoartele de audit confirmă ca cheltuielile cuprinse în cererile de rambursare au fost verificate și sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> sunt necesare pentru realizarea proiectului, sunt prevăzute în contractul încheiat cu beneficiarul proiectului sunt în conformitate cu principiile unui management financiar sănătos, respectiv utilizarea eficientă a fondurilor, și un raport optim cost/beneficiu (rezonabilitatea preturilor conform prevederilor OUG 66/2011); sunt efectuate și plătite de beneficiar sau partenerii săi; cheltuielile au fost plătite pe parcursul perioadei de eligibile sunt înregistrate în contabilitatea beneficiarului/partenerului având la bază documente justificative, să fie identificabile și verificabile, să fie dovedite prin documente originale. Documentele originale trebuie să aibă înscris codul proiectului și mențiunea «Proiect finanțat din POR». Beneficiarul va aplica mențiunea «Conform cu originalul» pe copiile documentelor suport/justificative ce însoțesc cererea de rambursare. Pentru operațiunile specifice proiectului este să utilizeze conturi analitice distincte. La constituirea analiticului se va utiliza, pe lângă simbolurile

		<p>obligatorii conform Normelor privind organizarea contabilitatii în funcție de tipul beneficiarului, și codul SMIS al proiectului</p> <ul style="list-style-type: none"> - cheltuielile decontate sunt în conformitate cu propunerile tehnice și financiare oferite (se verifică prețurile unitare și cantitățile decontate) - beneficiarii vor derula fondurile aferente pre-finanțării proiectelor prin conturi separate deschise special pentru proiect. - beneficiarii care efectuează plăți în valută în cadrul proiectului solicită la rambursare contravaloarea în lei a acestora la cursul Băncii Naționale a României din data întocmirii documentelor de plată în valută. <p>Atunci când același beneficiar desfășoară mai multe proiecte în același timp sau un proiect primește finanțare sub diferite forme de sprijin sau din diferite fonduri, auditorii verifică potențiala dublă finanțare a unei cheltuieli.</p>
8 - cheltuieli de informare, comunicare și publicitate	<p>17 - cheltuieli de informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligațiile beneficiarului</p> <p>18 - cheltuieli de promovare a obiectivului de investiție/produsului/serviciului finanțat</p>	<p>Cheltuieli cu activitățile obligatorii de informare și publicitate aferente proiectului sunt eligibile în conformitate cu prevederile contractului de finanțare, în limita a 10.000 lei (inclusiv TVA).</p> <p>Cheltuieli de promovare a obiectivului de investiție/produsului/serviciului finanțat.</p>

Limitele procentuale prevăzute pentru anumite categorii de cheltuieli se aplică la valoarea cheltuielilor incluse în bugetul proiectului la data semnării contractului de finanțare.

Dotările trebuie să fie din categoria obiectelor de inventar și/sau a mijloacelor fixe cu respectarea legislației în vigoare.

Taxa pe valoarea adăugată nerecuperabilă aferentă cheltuielilor eligibile este eligibilă.

Cheltuielile neeligibile:

- cheltuielile prevăzute la art. 13 din HG. Nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin FEDR, FSE, FC 2014-2020
- cheltuielile privind costurile operaționale, de funcționare, de testare și întreținere
- cheltuielile privind costuri administrative (costuri de management care nu pot fi asociate producției ori vânzării - e.g. salariile personalului general de administrație; chiriile și reparații ale imobilizărilor de interes general în administrație; energie, combustibil și alte consumuri similare; cheltuieli administrativ-gospodărești; alte cheltuieli generale de administrație)
- cheltuieli financiare, respectiv prime de asigurare, taxe, comisioane, rata și dobânzi aferente creditelor
- contribuția în natură pentru întreprinderile de economie socială de inserție
- amortizarea
- cheltuielile cu leasingul prevăzute la art. 9 din HG nr. 399/2015
- cheltuielile cu achiziționarea autovehiculelor și a mijloacelor de transport, așa cum sunt ele clasificate în Subgrupa 2.3. „Mijloace de transport” din HG 2139/2004, cu excepția clasei 2.3.6 ”Utilaje și instalații de transportat și ridicat”
- Cheltuielile privind achiziția de dotări / echipamente second-hand
- Amenzi, penalități și cheltuieli de judecată, dobânzi

k. Cheltuieli cu teste și probe tehnologice

l. cheltuielile efectuate peste plafoanele maxime de cheltuieli specificate în ghidul specific.

NOTĂ: AMPOR nu verifică realizarea activităților aferente cheltuielilor neeligibile, acestea fiind în responsabilitatea exclusivă a solicitantului care se va asigura de respectarea legislației în vigoare pentru realizarea lor.

Intreprinderile de economie socială de inserție vor respecta prevederile cheltuielilor din cadrul Ordinului MDRAP nr. 2587/2019 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020.

5 COMPLETAREA CERERILOR DE FINANȚARE

Cererea de finanțare este compusă din:

- ✓ **Formularul cererii de finanțare** care se completează exclusiv în aplicația electronică MySMIS. Formularul respectiv este anexat la prezentul ghid pentru detalierea instrucțiunilor, recomandărilor și clarificărilor privind modul de completare. Aceste detalii sunt disponibile inclusiv în cadrul aplicației MySMIS, la completarea fiecărei secțiuni în parte.
NOTA: Se va descrie în cadrul formularului CF, modul de raportare și modalitatea de comunicare către Grupul de Acțiune Locală aferent SDL din care face parte proiectul, asupra implementării și rezultatelor proiectului pe toată perioada de durabilitate a proiectului.
- ✓ **Anexele** la formularul cererii de finanțare. Toate aceste documente vor fi încărcate în MySMIS, în format PDF, după ce au fost semnate digital.

Pentru unele din anexele enumerate mai jos, acest ghid conține modele standard (e.g. declarația de eligibilitate, declarația de angajament) sau anexe/modele recomandate/orientative.

Celelalte documente (e.g. documente statutare, documente cadastrale, documentația tehnică/tehnico-economică) vor fi scanate, salvate în format PDF, semnate digital și încărcate în MySMIS, la completarea cererii de finanțare.

Documentele încărcate în aplicația MySMIS, ca parte a cererii de finanțare, trebuie să fie lizibile și complete. Se recomandă o atenție sporită la scanarea documentelor, în special a celor de dimensiuni mari (e.g. planșe, schițe, tabele etc) sau a celor care necesită o rezoluție adecvată pentru a asigura lizibilitatea.

5.1 Limba utilizată în completarea cererii de finanțare

Limba utilizată în completarea cererii de finanțare este limba română. Completarea și justificarea bugetului cererii de finanțare.

Completarea bugetului cererii de finanțare se va face conform prevederilor prezentului document, inclusiv a anexelor la acestă (A se vedea Formularul cererii de finanțare).

Bugetul cererii de finanțare va fi corelat cu informațiile cuprinse în cadrul devizelor aferente celei mai recente documentații anexate la cererea de finanțare: DALI/SF/SF cu elemente DALI/PT, Contract de lucrări încheiat.

5.2 Echipa de implementare a proiectului

Conform Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020 (cu modificările și completările ulterioare), sub-sectiunea 7.3.

5.3 Anexele la cererea de finanțare

Cererea de finanțare cuprinde atât anexe care sunt obligatorii, anexe care sunt obligatorii în anumite situații specifice (menționate), cât și anexe facultative/opționale (ex. documentele care atestă un anumit grad de maturitate a proiectului).

De asemenea, unele anexe sunt solicitate la momentul depunerii cererii de finanțare, în mod obligatoriu sau opțional (a se vedea secțiunea 5.3.1), iar altele în etapa pre-contractuală (secțiunea 5.3.2). În etapa de implementare și durabilitate a contractului de finanțare, vor fi depuse în mod obligatoriu documentele specificate în secțiunea 6 din ghid, în caz că acestea nu au fost depuse odată cu cererea de finanțare sau în etapa de precontractare. Acestea fac parte integrantă din cererea de finanțare.

În cazul în care solicitantul consideră că poate explica o anumită situație și prin alte documente, acesta le poate anexa la cererea de finanțare, însă acest aspect nu scutește beneficiarul de a depune documentele obligatorii solicitate.

5.3.1 Anexele la depunerea cererii de finanțare

Categoriile 1-3 de solicitanți eligibili

1. Documente statutare ale solicitantului

Documentele statutare ale solicitantului, în copie conformă cu originalul, în funcție de forma de constituire:

- UAT - Hotărârea de constituire a consiliului local al solicitantului
- Hotărârea judecătorească de validare a mandatului primarului (sau orice alte documente din care să rezulte calitatea de reprezentant legal, pentru situații particulare),
- Hotărârea Consiliului local de înființare a serviciilor publice de asistență socială la nivel județean sau local, precum și în cazul parteneriatelor, după caz;
- Hotărârea Consiliului Local de înființare a compartimentului de asistență socială;
- Hotărâre de înființare a unui serviciu social la nivel de instituție publică locală, după caz;
- Act constitutiv actualizat;
- Statut;
- Certificatul de înscriere în Registrul asociațiilor și fundațiilor;
- Hotărârea judecătorească de înființare, după caz;
- Documente pentru unitățile de cult: Statutul sau codul canonic și actul constitutiv; Documentul de numire sau documentul de constatare a alegerii reprezentantului legal, conform reglementărilor specifice fiecărui cult recunoscut în România.
- Hotărâre/decizie/alt act administrativ de numire a conducătorului instituției publice locale/entității private;
- **Acordul de parteneriat** - dacă este cazul, însoțit de Hotărârile de aprobare a proiectului a fiecărui partener și de dovada selectării transparente a partenerului. Acordul de parteneriat va conține cel puțin informațiile obligatorii stipulate de art 34 alin 4 din Normele metodologice la OUG 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.

2. Documente pentru identificarea reprezentantului legal al solicitantului

Pentru reprezentantul legal al solicitantului/liderul parteneriatului se va anexa în mod obligatoriu la cerere de finanțare o copie a unui document de identificare.

3. Acreditări

Certificatul de acreditare al solicitantului/unui membru al parteneriatului, eliberat în baza prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, valabil la momentul depunerii cererii de finanțare.

4. Declarație privind nedeductibilitatea TVA

Se va utiliza modelul de declarație anexat la prezentul ghid, care se va actualiza la momentul contractării, dacă este cazul.

5. Declarația de eligibilitate

Se va completa conform Anexei - Declarația de eligibilitate.

6. Declarația de angajament

Se va utiliza modelul de declarație de angajament anexat la prezentul ghid, care se va actualiza la momentul contractării.

7. Documente de proprietate publică/privată

Prin derogare de la prevederile *Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020 (cu modificările și completările ulterioare)*, solicitantul/partenerii trebuie să prezinte documentele de mai jos, în termenele maxime specificate, cu privire la drepturile aferente obiectivelor de investiție propuse în cadrul proiectului:

7.1. Pentru dovedirea dreptului de proprietate publică/privată asupra imobilului - obiect al proiectului sunt prezentate următoarele documente:

1. Extras de carte funciară, emis cu maximum 30 de zile înaintea depunerii, din care să rezulte intabularea dreptului de proprietate publică asupra imobilului (teren și/sau clădire) și absența sarcinilor incompatibile cu investiția.

2. Plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilul pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului.

3. Excepții :

- Extras de carte funciară cu înscrierea provizorie a dreptului de proprietate publică, emis cu maximum 30 de zile înaintea depunerii, din care să rezulte înscrierea provizorie a dreptului de proprietate publică și absența sarcinilor incompatibile cu investiția, cu obligativitatea înscrierii definitive a dreptului de proprietate publică cel mai târziu la data emiterii autorizației de construire aferente proiectului, dar nu mai târziu de un termen de maxim 12 luni de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare, în caz contrar contractul de finanțare va fi reziliat;

- Extras de carte funciară cu înscrierea provizorie a dreptului de proprietate privată, emis cu maximum 30 de zile înaintea depunerii, din care să rezulte înscrierea provizorie a dreptului de proprietate privată și absența sarcinilor incompatibile cu investiția, cu obligativitatea înscrierii definitive până în etapa de precontractare.

- În situația anumitor rețele de utilități publice, pentru dovedirea dreptului de proprietate publică: Hotărârea Guvernului, publicată în Monitorul Oficial al României, conform OUG 57/2019, Legii 287/2009 privind Codul Civil (extras din Monitorul Oficial al României, inclusiv anexele relevante) sau Hotărâre de Consiliu Local, după caz în condițiile legislației în vigoare sau alte documente de proprietate, pentru cazuri particulare.

7.2 Pentru dovedirea dreptului de administrare sunt prezentate următoarele tipuri de documente la momentul depunerii cererii de finanțare:

- Extras de carte funciară emis cu maximum 30 de zile înaintea depunerii cererii de finanțare din care să rezulte intabularea dreptului de administrare și absența sarcinilor incompatibile cu investiția.
- Plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilul pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului.

- Hotărârea prin care să se demonstreze că solicitantul este administratorul legal al imobilului obiect al investiției/proiectului, conform prevederilor legale în vigoare. Menținerea acestui drept va acoperi inclusiv perioada de durabilitate a contractului de finanțare.

7.3 Pentru dovedirea dreptului de concesiune se va prezenta, în mod obligatoriu, la momentul depunerii cererii de finanțare:

- Extras de carte funciară emis cu maximum 30 de zile înaintea depunerii cererii de finanțare din care să rezulte intabularea dreptului de concesiune și absența sarcinilor incompatibile cu investiția.
- Plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilul pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului.
- Actul juridic prin care se transmite/se asigură dreptul de concesiune, conform prevederilor legale în vigoare. Menținerea acestui drept va acoperi inclusiv perioada de durabilitate a contractului de finanțare;

În toate cele trei cazuri, documentele de proprietate/administrare/concesiune vor fi însoțite de un **Tabel centralizator pentru obiective de investiție (Model I)**.

8. Documentația tehnico - economică

La cererea de finanțare se anexează ultima documentație tehnico-economică, respectiv:

- Studiul de fezabilitate sau/și Documentația de avizare a lucrărilor de intervenție, după caz, elaborate în conformitate cu legislația relevantă, respectiv H.G. nr. 28/2008 sau H.G. nr. 907/2016.
- Proiectul tehnic, în cazul în care acesta a fost întocmit și recepționat înainte de depunerea cererii de finanțare
- Contractul de lucrări și proiectul tehnic pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată după 1 ianuarie 2014, însă proiectele nu s-au încheiat în mod fizic sau financiar înainte de depunerea cererii de finanțare. În acest caz se vor depune inclusiv toate actele adiționale la contractul de lucrări, procesul verbal de recepție parțială a lucrărilor.

De asemenea, pe lângă documentele de mai sus se vor anexa documentele ce fundamentează costurile - vezi și Notă încadrare în standardele de cost - vezi model anexă la prezentul Ghid, expertiză tehnică (dacă este cazul), plus certificatul de urbanism/ autorizatie de construire.

Documentația tehnică și documentația tehnico-economică nu vor fi anexă la contractul de finanțare.

9. Certificatul de urbanism (acolo unde este cazul) și, dacă e cazul, Autorizația de construire

Este obligatorie anexarea la cererea de finanțare a certificatului de urbanism pentru proiectele care prevăd lucrări de construcție sau a autorizației de construire (dacă este cazul).

Certificatul de urbanism anexat la cererea de finanțare trebuie să fie cel eliberat în vederea obținerii autorizației de construire pentru proiectul aferent cererii de finanțare depuse și trebuie să fie valabil la data depunerii cererii de finanțare, în caz contrar cererea de finanțare va fi respinsă ca neconformă administrativ. Singura excepție permisă cu privire la termenul de valabilitate a certificatului de urbanism la data depunerii cererii de finanțare este anexarea inclusiv a autorizației de construire eliberate în vederea realizării investiției aferente proiectului în termen de valabilitate.

De asemenea, pentru certificatul de urbanism se atașează avizele și acordurile de principiu privind asigurarea utilităților/alte avize acorduri de principiu specifice tipului de intervenție, obținute până la data depunerii cererii de finanțare.

Pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată înainte de depunerea cererii de finanțare însă investițiile nu au fost încheiate în mod fizic, precum și în cazul în care lucrările nu au fost

implementate integral până la depunerea cererii de finanțare, se va depune doar autorizația de construire, obținută în baza legislației în vigoare.

10. Avize/acorduri

Se vor atașa avizele și acordurile privind asigurarea utilităților/alte avize acorduri specifice tipului de intervenție cerute prin certificatul de urbanism, obținute până la data depunerii cererii de finanțare, în cazul depunerii documentației economice faza DALI/SF/SF cu elemente de DALI.

În cazul în care este depus PT, la cererea de finanțare se vor anexa obligatoriu toate avizele solicitate prin certificatul de urbanism.

Prin excepție, dacă la cererea de finanțare este depusă Autorizația de construire valabilă, nu se anexează certificatul de urbanism și avizele cerute prin acestea.

11. Decizia etapei de încadrare a proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului, emisă de autoritatea pentru protecția mediului (dacă este cazul) sau clasarea notificării emisă de autoritatea pentru protecția mediului, în conformitate cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului sau Decizia finală emisă de autoritatea competentă privind evaluarea impactului asupra mediului (pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată și care nu au fost încheiate în mod fizic sau financiar înainte de depunerea cererii de finanțare)

12. Hotărârea /decizia (Hotărârile/ Deciziile partenerilor) de aprobare a documentației tehnico-economice (faza SF/DALI/SF+DALI sau PT) și a indicatorilor tehnico-economici, inclusiv anexa privind descrierea sumară a investiției propuse a fi realizată prin proiect.

În cazul proiectelor depuse în parteneriat, hotărârea/decizia de aprobare a indicatorilor tehnico-economici va fi depusă de către toți partenerii.

Hotărârea/decizia de aprobare a indicatorilor tehnico-economici se va corela cu cea mai recentă documentație (SF/DALI/SF+DALI/PT/Contract de lucrări încheiat) anexată la cererea de finanțare, respectiv se va anexa hotărârea/decizia de aprobare a indicatorilor tehnico-economici faza SF/DALI/SF+DALI, după caz, și modificările și completările ulterioare la respectiva hotărâre/decizie.

13. Hotărârea de aprobare a proiectului și a cheltuielilor aferente (dacă este cazul)- *numai pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată, iar investițiile nu au fost încheiate în mod fizic, în cazul în care lucrările nu au fost implementate integral până la depunerea cererii de finanțare, precum și în cazul în care s-a atribuit contractul de lucrări înainte de depunerea cererii de finanțare.*

14. Devizul general pentru proiectele de lucrări în conformitate cu legislația în vigoare (dacă este cazul) - a se vedea structura devizului general din cadrul HG 28/2008 / HG 907/2016 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții/legislației în vigoare

Devizul general se va anexa o singură dată la cererea de finanțare. În cazul în care acesta este parte la SF/DALI/SF cu elemente DALI/PT va rămâne doar în cadrul respectivelor documente, făcându-se mențiunea respectivă în cadrul opisului cererii de finanțare.

În cazul în care, în cadrul proiectului, există atât **lucrări eligibile, cât și lucrări neeligibile**, acestea se vor detalia separat în cadrul bugetului pe baza devizului general. În plus, se va anexa la cererea de finanțare un buget mai detaliat pe cele **două tipuri de cheltuieli corelate cu devizul general.**

15. Lista de echipamente și/sau lucrări și/sau servicii cu încadrarea acestora pe secțiunea de cheltuieli eligibile /neeligibile (dacă este cazul)

Se vor anexa liste separate pentru echipamente și/sau lucrări și/sau servicii, evidențiindu-se cele două tipuri de cheltuieli (eligibile/neeligibile), iar informațiile vor fi corelate cu bugetul proiectului, cu precizarea caracteristicilor tehnice minime (tip, capacitate etc).

16. Împuternicirea pentru semnarea electronică extinsă a Cererii de finanțare și a anexelor la cererea de finanțare (dacă este cazul)

În cazul în care Cererea de finanțare și anexele la cererea de finanțare (dacă este cazul) sunt semnate, cu semnătura electronică extinsă, de o persoană împuternicită de reprezentantul legal al solicitantului/liderului de parteneriat, se anexează documentul de împuternicire. Acesta reprezintă un document administrativ emis de reprezentantul legal, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Observație: Dacă la depunere, cererea de finanțare este semnată de reprezentantul legal al solicitantului/liderului de parteneriat, iar pe parcursul procesului de verificare și contractare, se împuternicește o persoană pentru semnarea electronică extinsă a răspunsurilor la solicitările de clarificări, acest document se poate prezenta odată cu răspunsul la respectiva solicitare de clarificări.

17. Extras din lista de fișe de proiecte selectate de GAL în cadrul SDL și aprobate pentru finanțare împreună cu lista de intervenții complementare din POCU 2014-2020, conform SDL selectate pentru finanțare.

18. Consimțământul privind prelucrarea datelor cu caracter personal - Model P

Categoria 4 de solicitanți: Întreprinderi de economie socială de inserție

Anexe la depunerea cererii de finanțare:

1. Documentele statutare ale solicitantului, după caz: act constitutiv, contract de societate, statut, în formă consolidată (care cuprinde toate modificările efectuate de la înființarea solicitantului, până la depunerea cererii de finanțare). Informațiile din documentele statutare trebuie să corespundă cu informațiile ce reies din Certificatul constatator ORC.
2. Certificatul constatator în forma extinsă, emis de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă tribunalul unde își are sediul solicitantul, cu cel mult 30 de zile calendaristice înainte de data depunerii cererii de finanțare
3. Certificatul de înregistrare în scopuri de TVA (dacă este cazul)
4. Certificatul de marcă socială, dacă este cazul
5. Declarație privind nedeductibilitatea TVA aferente cheltuielilor ce vor fi efectuate în cadrul proiectului propus spre finanțare din instrumente structurale
6. Actul de identificare a reprezentantului legal al solicitantului
7. Mandatul special/ împuternicire specială pentru semnarea (digitală) a anumitor documente din cererea de finanțare (dacă este cazul). Persoana împuternicită nu poate semna cererea de finanțare la depunerea în MySMIS, după cum nici declarațiile date în nume propriu de către reprezentantul legal al solicitantului. Prin excepție, în cazul în care reprezentantul legal al solicitantului este un cetățean străin nerezident, acesta va împuternici expres o persoană pentru transmiterea cererii de finanțare prin MYSMIS. Cu toate acestea, reprezentantul legal ca completa și semna olograf/electronic extins modelul de certificare de aplicație. Persoana împuternicită va semna certificarea aplicației și va transmite cererea de finanțare prin sistem. Cu toate acestea, la cererea de finanțare se va anexa și certificarea aplicației completată și semnată olograf de către reprezentantul legal străin nerezident, precum și declarațiile în nume propriu ale acestuia solicitate prin prezentul ghid. Toate declarațiile date în nume propriu, aferente cererii de finanțare trebuie să fie întocmite și semnate olograf/ electronic (prin aplicarea unei semnături electronice extinse, validă, vizibilă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare) de către reprezentantul legal (cetățean străin nerezident) și apoi, în vederea încărcării în MySMIS, să fie semnate inclusiv de persoana împuternicită (doar aceasta putându-se identifica electronic în aplicație).
8. Declarația de eligibilitate aplicabilă (Model B- Declarația de eligibilitate anexa la ghidul specific).
9. Declarația privind încadrarea în categoria IMM și, dacă este cazul, Calculul pentru întreprinderi partenere sau legate (model standard în Anexa 7 la prezentul ghid)

10. Declarația de angajament (model C- anexa la prezentul ghid)
11. Declarație pe proprie răspundere pentru întreprinderile care nu au un exercitiu financiar încheiat, că nu sunt în dificultate
12. Documentele aplicabile privind dreptul solicitantului asupra imobilului (teren și/sau clădiri):
 - a) Extras de carte funciară emis cu maximum 30 de zile înainte depunerii cererii de finanțare din care să rezulte intabularea dreptului și absența sarcinilor incompatibile cu investiția sau actul doveditor al dreptului neînscris în cartea funciară, după caz.
 - b) Plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilul pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului.
 - c) (Pentru proiecte care includ execuția de lucrări de construcții care nu se supun autorizării) Adresa Primăriei care atestă că lucrările de intervenție prevăzute prin proiect nu se supun procedurii de autorizare a executării lucrărilor
 - d) Plan de amplasare a echipamentelor/ utilajelor achiziționate prin proiect. Acest document poate fi elaborat de solicitant.
13. Decizia etapei de încadrare a proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului, sau Clasarea notificării emisă de autoritatea pentru protecția mediului, în conformitate cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului.
14. Devizul general pentru proiectele de lucrări în conformitate cu legislația în vigoare (dacă este cazul).
15. Planul de afaceri (model recomandat în Anexa la prezentul ghid), inclusiv Macheta (model standard în Anexa la prezentul ghid).
16. Extras din documentația tehnico-economică la cererea de finanțare, care să cuprindă informații legate de localizarea proiectului și o scurtă descriere a investiției din care să rezulte tipul investiției, necesitatea și oportunitatea investiției, obiectivele de investiție necesare pentru realizarea construcției, racordurile la utilități, tipurile de utilități prevăzute a fi realizate, o descriere succintă a lucrărilor ce urmează a fi realizate (lucrări de baza, a lucrărilor de extindere, etc), scenariul recomandat de proiectant, cu precizarea avantajelor și dezavantajelor respectivei opțiuni, soluția tehnică propusă și demonstrarea faptului că aceasta este inovativă și/sau promovează un mediu înconjurător verde, copii de pe planurile de încadrare în zonă.
17. Documentele de mai sus trebuie însoțite de o declarație a reprezentantului legal, asumată inclusiv de proiectant ca fiind conforme cu documentația tehnico-economică cea mai recentă elaborată pentru proiectul respectiv (SF/DALI/SF cu elemente DALI /PT, după caz). Din declarația respectivă trebuie să rezulte și faptul că documentația tehnico-economică a obiectivului de investiție nu a fost elaborată/ revizuită/ reactualizată cu mai mult de 2 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare, iar devizul general nu a fost actualizat cu mai mult de 12 luni înainte de data depunerii cererii de finanțare. În cazul în care solicitantul a achiziționat serviciul de proiectare în vederea elaborării proiectului tehnic sau chiar a recepționat Proiectul tehnic, declarația trebuie să menționeze faptul că aceste documente nu sunt mai vechi de 2 ani, fiind actualizat numai devizul general în conformitate cu ultima documentație tehnico-economică.
18. Consimțământul privind prelucrarea datelor cu caracter personal - Model P

5.3.2 Anexele obligatorii la momentul contractării cererii de finanțare

Solicitantul de finanțare va trebui să depună în etapa precontractuală, documentele menționate mai jos, în funcție de categoriile de solicitanți.

Categoriile 1-3 de solicitanți:

1. Modificări la actele constitutive/statut ale solicitantului (dacă este cazul)

În cazul în care există modificări la documentele statutare anexate la cererea de finanțare acestea se vor anexa la documentația de contractare, sau se vor transmite documentele statutare consolidate.

2. Certificat de atestare fiscală, referitor la obligațiile de plată la bugetul local și bugetul de stat

Certificatul de atestare fiscală trebuie să fie în termen de valabilitate.

În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

În cazul în care solicitantul are debite, va solicita detalierea acestora în certificatul de atestare fiscală.

În cazul în care solicitantul are debite înregistrate în certificatul de atestare fiscală, AMPOR își rezervă dreptul a nu încheia contractul de finanțare sau de a respinge proiectul de la finanțare, în cazul în care solicitantul nu își achită debitele până la data solicitată de AMPOR.

3. Certificatul de cazier fiscal al solicitantului, în copie conformă cu originalul, format pdf, în termen de valabilitate

În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

4. Declarația reprezentantului legal prin care se certifică faptul că pe parcursul procesului de verificare au fost/nu au fost înregistrate modificări asupra unora sau a tuturor documentelor depuse la cererea de finanțare (acolo unde este cazul). În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document

5. Declarația de eligibilitate actualizată

În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

6. Declarația de angajament actualizată

În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

7. Declarația privind nedeductibilitatea TVA, dacă a fost modificată/actualizată pe parcursul procesului de verificare în copie conformă cu originalul

8. Acordul de parteneriat actualizat - dacă este cazul

Acordul de parteneriat va respecta ultima formă a bugetului proiectului.

9. Acreditări

În cazul furnizorilor de servicii sociale, certificatele de acreditare - în copie conformă cu originalul, format pdf. În cazul în care documentele au fost modificate/actualizate pe parcursul procesului de verificare și precontractare, se vor atașa documentele actualizate.

10. În cazul construirii de unități de învățământ preuniversitar, Avizul de oportunitate a investiției MEN

Se va vedea Modelul_O Aviz oportunitate investiție MEN, precum și cererea și chestionarul de obținere a avizului MEN (Modelele M și N).

11. Pentru obiectivele de patrimoniu, Avizul Ministerului Culturii sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii (în conformitate cu art. 23, alin. (3) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată) pentru documentația tehnico-economică depusă

12. Actualizări asupra documentelor privind dreptul de proprietate publică/privată, drept de administrare/concesiune:

În cazul în care sunt modificări asupra documentelor privind dreptul de proprietate/dreptul de administrare/concesiune, ce pot afecta eligibilitatea și implementarea proiectului, acestea se vor transmite în etapa precontractuală.

Nota: Nu se acceptă modificarea locului/amplasamentului/locației de implementare a activităților proiectelor care implică realizarea de lucrări de construcție cu autorizație de construire.

Aceste documente sunt :

Extras de carte funciară emis cu maximum 30 de zile înainte de etapa precontractuală, din care să rezulte:

- Intabularea/înscrierea dreptului de proprietate publică sau
- Intabularea dreptului de proprietate privată sau
- Intabularea dreptului de administrare sau a dreptului de concesiune și
- Lipsa sarcinilor incompatibile cu investiția.

A se vedea și excepțiile din cadrul secțiunii 5.3.1, punctul 7.

13. Hotărârea/Decizia de aprobare a proiectului, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de verificare

În conformitate cu declarația de angajament, precum și cu bugetul se va transmite hotărârea/decizia de aprobare a proiectului și a cheltuielilor aferente.

În funcție de categoria de solicitanți, se va atașa, după caz:

- o Hotărâre a Consiliului local de aprobare a proiectului și a cheltuielilor aferente.
- o Hotărârea/Decizia Adunării Generale a Asociaților / Consiliului Director/ a reprezentantului legal de aprobare a proiectului și a cheltuielilor aferente.
- o Pentru unități de cult: Hotărârea organelor abilitate conform statutelor aprobate prin acte normative să ia hotărâri cu privire la administrarea proprietăților și aprobarea bugetului entității.

În Hotărârea/Decizia sus-menționată trebuie să fie incluse toate cheltuielile pe care solicitantul trebuie să le asigure pentru implementarea proiectului, în condițiile rambursării/decontării ulterioare a cheltuielilor eligibile din instrumente structurale.

În cazul parteneriatelor, toți partenerii vor depune aceste documente.

Pentru proiectele de investiții pentru care execuția de lucrări a fost demarată, însă proiectele nu au fost încheiate în mod fizic sau financiar înainte de depunerea cererii de finanțare, Hotărârea/Decizia de aprobare a bugetului proiectului va cuprinde inclusiv identificarea și asumarea suportării din bugetul propriu a corecțiilor ce pot fi identificate în procedura de verificare a achiziției.

14. Devizul general actualizat în conformitate cu ultima forma a bugetului rezultat în urma etapei de verificare, dacă este cazul

15. Lista de echipamente și/sau lucrări și/sau servicii.

În cazul în care a fost actualizată în procesul de verificare, se va atașa documentul actualizat.

16. Formularul bugetar "Fișa proiectului finanțat/propus la finanțare în cadrul programelor aferente Politicii de coeziune a Uniunii Europene" (cod 23), prevăzut de Scrisoarea-cadru privind contextul macroeconomic, în conformitate cu prevederile art. 2 din H.G.93/2016

17. Formularul nr. 1 - Fișă de fundamentare. Proiect propus la finanțare/finanțat din fonduri europene în conformitate cu H.G. nr. 93/2016

18. Dacă este cazul, Avizul operatorilor de utilități publice, pentru investiții privind rețelele sistemelor de alimentare cu apă/de canalizare a apelor uzate și a apelor pluviale, precum și de iluminat public

Acest aviz se solicită pentru a se asigura conformitatea soluțiilor tehnice din proiectul depus în cadrul O.S. 9.1 cu soluția tehnică existentă sau propusă în alte proiecte de investiții, precum și pentru a se confirma că respectivele lucrări privind utilitățile nu sunt incluse în proiecte finanțabile din alte programe/sursele proprii ale operatorului etc.

19. Alte documente actualizate (dacă este cazul)

Categoria 4 de solicitanți- întreprinderile de economie socială de inserție:

1. (Pentru proiecte care includ execuția de lucrări de construcții ce se supun autorizării) Autorizația de construire, emisă pentru realizarea investiției (Solicitantul finanțării trebuie să fie titularul autorizației) și
2. Extras de carte funciară, emis cu maximum 30 de zile înaintea depunerii în perioada de precontractare din care să rezulte intabularea dreptului menționat în cererea de finanțare și absența sarcinilor incompatibile cu investiția sau actul doveditor al dreptului neînscris în cartea funciară, după caz
3. Declarația privind încadrarea în categoria IMM și, dacă este cazul, Calculul pentru întreprinderi partenere sau legate, actualizată.
4. Certificatul constatator în forma extinsă emis de oficiul registrului comerțului de pe lângă tribunalul unde își are sediul solicitantul, cu cel mult 30 de zile înainte de depunere la OI în perioada de precontractare.
5. Declarația de eligibilitate (modelul aplicabil în etapa de contractare), în care se vor evidenția, printre altele, ajutoarele de minimis și de stat primite/solicitate în perioada scursă de la depunerea cererii de finanțare. În această etapă se va reverifica încadrarea finanțării nerambursabile solicitate în plafonul de minimis.
6. Declarația reprezentantului legal prin care se certifică faptul că, pe parcursul procesului de verificare au fost/ nu au fost înregistrate modificări asupra unora sau a tuturor documentelor depuse la cererea de finanțare (acolo unde este cazul). Documentul se depune în etapa precontractuală și nu va face parte din contractul de finanțare.
7. **Certificatul de marcă socială**
8. Orice alt document din lista celor anexate la formularul cererii de finanțare, actualizat, dacă au intervenit modificări
9. Certificat de atestare fiscală, referitor la obligațiile de plată la bugetul local și bugetul de stat

Certificatul de atestare fiscală trebuie să fie în termen de valabilitate.

În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

10. Certificatul de cazier fiscal al solicitantului, în copie conformă cu originalul, format pdf, în termen de valabilitate

Certificatul de cazier fiscal trebuie să fie în termen de valabilitate.

În cazul parteneriatelor toți membrii parteneriatului vor prezenta acest document.

11. Hotărârea de aprobare a proiectului în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de verificare, dacă este cazul.

În funcție de actul constitutiv, statut, etc se va anexa Hotărârea/Decizia Adunării Generale a Asociaților / Consiliului Director/ a reprezentantului legal de aprobare a proiectului și a cheltuielilor aferente, etc.

5.5 Semnarea cererii de finanțare și a documentelor

În cazul categoriilor 1- 3 de solicitanți, cererile de finanțare depuse prin sistemul MySMIS, se vor transmite sub semnătură electronică extinsă a reprezentantului legal al solicitantului/liderului de parteneriat, după caz, sau a persoanei împuternicite de către acesta, dacă este cazul, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Declarațiile reprezentantului legal al solicitantului și certificarea aplicației pot fi semnate astfel:

- ✓ Olograf de către reprezentantul legal al solicitantului și electronic de către persoana împuternicită.

Pentru certificarea aplicației se va avea în vedere Modelul M - *Certificarea aplicației* din Ghidul General.

sau

- ✓ Electronic de către reprezentantul legal al solicitantului;

În cazul proiectelor implementate în parteneriat, declarațiile reprezentanților legali ai partenerilor vor fi semnate olograf de către aceștia și se vor transmite sub semnătură electronică extinsă, certificată în

conformitate cu prevederile legale în vigoare, a reprezentantului legal al liderului de parteneriat sau a persoanei împuternicite de către acesta, dacă este cazul.

Astfel, documentele anexate la cererea de finanțare vor fi încărcate în copie format pdf. sub semnătură electronică extinsă certificată a reprezentantului legal al solicitantului/liderului de parteneriat/persoanei împuternicite, după caz. Documentele anexate vor fi scanate integral, denumite corespunzător, ușor de identificat și lizibile.

În cazul întreprinderilor de economie socială de inserție, certificarea aplicației, precum și declarațiile în nume propriu solicitate a fi anexate la cererea de finanțare vor fi semnate olograf/cu semnătură electronică extinsă, vizibilă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare, numai de către reprezentantul legal al solicitantului de finanțare. Documentele astfel semnate vor fi încărcate în MYSMIS sub semnătura electronică extinsă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare, a reprezentantului legal al solicitantului de finanțare.

6 VERIFICAREA ȘI CONTRACTAREA PROIECTELOR

Proiectele care se vor depune în cadrul celor trei apeluri de proiecte vor fi selectate la nivel de **fișă/propunere de proiect** de către Grupurile de Acțiune Locală printr-o procedură de selecție transparentă și echitabilă, conform documentului ORIENTĂRILE PENTRU GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE LOCALĂ LA NIVELUL ORAȘELOR CU PESTE 20.000 LOCUITORI, Etapa a III-a mecanismului DLRC. În cadrul apelurilor specifice, fisele/propunerile de proiecte câștigătoare vor fi ulterior dezvoltate în proiecte mature ce vor fi verificate la nivelul AMPOR și, ulterior, încărcate în sistemul MY SMIS.

Proiectele mature, dezvoltate pe baza fișelor de proiecte câștigătoare (selectate de către GAL-uri, în cadrul apelurilor corespunzătoare), vor intra într-un sistem noncompetitiv de verificare și contractare cu condiția îndeplinirii criteriilor de verificare.

Procesul de verificare (inclusiv etapa de vizita la fata locului) și precontractare a cererilor de finanțare se va desfășura la nivelul Organismului Intermediar. Procedura de contractare a proiectelor se va desfășura la nivelul AMPOR conform instrucțiunilor de contractare ale AMPOR pentru proiectele depuse în MYSMIS.

În urma verificării documentațiilor de contractare, AMPOR își rezervă dreptul de a returna la OI-uri, proiectele care nu dovedesc îndeplinirea criteriilor de verificare.

NOTA:

Contractarea proiectelor în cadrul Axei 9, Prioritatea de investiții 9.1, se va face după principiul *primul venit, primul servit*, în limita bugetului POR (fonduri FEDR și buget de stat) stabilit de Grupul de Acțiune Locală în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală, așa cum a fost selectată la finanțare sau în ultima formă modificată și aprobată în conformitate cu procedura de modificare a strategiei de dezvoltare locală stabilită la nivel de AMPOR și AMPOCU.

În cadrul apelurilor de proiecte, prin derogare de la secțiunea 8.2.1, din *Ghidul solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020 (cu modificările și completările ulterioare)*, experții evaluatori pot solicita două solicitări de clarificări privind cererea de finanțare, termenul de răspuns la aceste clarificări fiind de 5 zile lucrătoare. Termenul de 5 zile lucrătoare pentru răspunsul la solicitarea de clarificări poate fi prelungit, doar în cazuri justificate de solicitant și acceptate de OI, până la 10 zile lucrătoare.

Etapă de verificare se poate încheia cu recomandări, dacă este cazul, cu condiția ca solicitantul să fie informat în acest sens, iar elementele respective să fie soluționate în cadrul etapelor următoare ale procesului, însă nu mai târziu de expirarea termenului limită de depunere a documentelor aferente etapei precontractuale, în caz contrar proiectul fiind respins.

Pentru categoriile 1-3 de solicitanți, se poate completa cererea de finanțare și anexele acesteia, cu condiția anexării la depunerea CF a următoarelor documente: documentația tehnico-economică, declarațiile în nume propriu al solicitantului, documentele privind demonstrarea dreptului invocat de solicitant permise de prezentul ghid (documente de proprietate).

Pot fi depuse documente care au fost emise ulterior cererii de finanțare, dar nu mai târziu de termenul maxim de răspuns la ultima solicitare de clarificare până în etapa de contractare.

Se va avea în vedere Grila de verificare - Anexa 2 -aferentă prezentului ghid.

Pentru proiectele depuse în cadrul celor trei apeluri la nivel național, proiectele respinse în cadrul etapei de verificare pot fi redepuse.

În urma finalizării verificării, OI va notifica solicitanții asupra cererilor de finanțare respinse, oferindu-se potențialilor solicitanți posibilitatea depunerii de contestații.

6.1 Renunțarea la cererea de finanțare și restituirea documentației

A se vedea prevederile sub-sectiunii 8.3 din cadrul *Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020*.

6.2 Contestații

Contestațiile se vor depune în conformitate cu prevederile *Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020*, sub-sectiunea 8.4.

6.3 Etapa precontractuală

Procedura de contractare a proiectelor se realizează în conformitate cu *sub-sectiunea 8.5 din cadrul Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020*, cu modificările și completările ulterioare, precizările cu privire la apelurile necompetitive, la care se adaugă excepțiile stabilite în prezentul ghid cu privire la termenele de prezentare a unor documente, în etapa de implementare.

În această etapă se vor respecta recomandările experților evaluatori.

6.4 Contractarea proiectelor. Clauze contractuale generale, aspecte financiare, monitorizarea realizării activităților proiectului, modificarea contractului de finanțare

Modelul standard de contract de finanțare utilizat pentru contractarea proiectelor verificate este cel prezentat în cadrul *Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020*.

Cu toate acestea, clauzele specifice aplicabile proiectelor contractate în cadrul prezentelor apeluri de proiecte, sunt detaliate în cadrul **Anexei - Model de contract Axa 9** la prezentul ghid.

Termenul limită de contractare pentru schema de ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor de economie socială de inserție în cadrul POR 2014-2020 din cadrul acestui ghid este de **31 decembrie 2020**.

6.5 Etapa de implementare

Conform prevederilor și termenelor din prezentul document, inclusiv din contractul de finanțare, beneficiarul din categoriile 1-3 de solicitanți va trebui să prezinte:

1. Proiectul tehnic, în situația în care nu a fost depus de solicitant odată cu cererea de finanțare sau a fost actualizat ulterior.

Se vor avea în vedere Grilele de analiză a conformității proiectului tehnic (Anexe la ghidul specific).

2. Documente de proprietate aferente dreptului de proprietate publică, dacă este cazul (A se vedea secțiunea 5.3.1, punctul 7)

3. Pentru serviciile sociale, Licența pentru fiecare serviciu social furnizat

În termenul maxim de 12 luni de la data plății finale după finalizarea implementării proiectului, este obligatorie prezentarea licenței pentru fiecare serviciu social furnizat în cadrul obiectului proiectului. A se vedea și clauza specifică din contractul de finanțare.

NOTĂ: Implementarea proiectelor depuse în cadrul celor trei apeluri contribuie la implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală prin mecanismul DLRC, selectate la finanțare prin POCU 2014-2020 și POR 2014-2020 și la atingerea obiectivelor și indicatorilor propuși de Grupurile de Acțiune Locală în cadrul SDL-urilor.

Ca urmare beneficiarul proiectului din cadrul celor trei apeluri va colabora și va raporta indicatorii proiectului către Grupul de Acțiune Locală aferent Strategiei de Dezvoltare Locală din care face parte proiectul. (A se vedea Anexa 7 - Contract de finanțare. Condiții specifice PI 9.1)

7 MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI

Modificările la prezentul ghid se vor realiza în conformitate cu secțiunea 9 din cadrul Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020.

AMPOR își rezervă dreptul de a introduce noi clauze contractuale.

8 ANEXE

În cadrul prezentului Ghid se aplică anexele și modelele standard din cadrul secțiunii 10 din cadrul Ghidului solicitantului - Condiții generale de accesare a fondurilor în cadrul POR 2014-2020.

Prezentul ghid include următoarele anexe, care fac parte integrantă din acesta:

Formularul Cererii de finanțare

Declarația de eligibilitate - model

Declarația de angajament - model

Listă de echipamente/lucrări/servicii - model

Declarația privind nedeductibilitatea TVA - model

Notă privind încadrarea în standardele de cost - model

Declarația privind realizarea de modificări pe parcursul procesului de verificare - model

Anexa Grila de verificare

Anexa Grila conformitate DALI/SF/SF cu elemente DALI

Anexa Grila conformitate PT

Anexa Condiții specifice. Contract de finanțare

Anexa Tabel Centralizator numere cadastrale obiective de investiție

Modelul_O Aviz oportunitate investiție MEN, precum și cererea și chestionarul de obținere a avizului MEN (Modelele M și N).

Anexele specifice Întreprinderilor

Model P - Consimțământ privind prelucrarea datelor cu caracter personal

Descrierea indicatorilor